

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

REFERAT

Ordinært representantskapsmøte

17.APRIL 1999

INNHALDSFORTEGNELSE

	Side:
Talerliste.....	2
Åpning.....	3
Godkjenning av møteinnkallingen.....	3
Godkjenning av dagsorden.....	3
Godkjenning av forretningsorden.....	3
Valg av dirigent.....	4
Mellomoppgjøret 1999.....	4
Avslutning.....	29
Navneliste.....	30

DAGSORDEN:

1. Åpning
2. Mellomoppgjøret 1999

Forslag til dirigent ble enstemmig godkjent.

SAK 1.4 - GODKJENNING AV FORRETNINGSORDEN

Vegne la fram det tradisjonelle forslaget til forretningsorden i sin protokoll som er vedlagt i sakliste i representantenes utvalg. Forslaget til forretningsorden er i samsvar med den protokoll Representantenes utvalg har behandlet de siste år.

Forretningsorden er som følger:

1. Møtet behandler saker i den rekkefølge Representantene ikke vedtar noe annet.
2. Ingen har rett til å bli ordet mer enn 7 ganger i samme sak. Unntatt fra undervisningsordning, begrensning til et utvalgte første gang og 3 minutter under gang. Til forretningsordenen gir seg selv bare 1 gang og høyest 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det bli en forklaring til ytterligere undervisnings- og strek med de samme sakene senere.
3. Forslag leveres skriftlig og skal være underskrevet med vedtaksmyndets navn. Ingen nye forslag kan tas opp under et strek er vedtatt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak, saker med økonomisk betydning i vedtakelse, skal være 10 representanter forklarer seg, forklare stemmestemningen ved stemmeproses.
5. I protokollen behandles bare forklaringer og stemmestemningen som vedtaksmynd.

Sistnevnte Representantene kan forklare protokollen opplyst, og Representantene behandler til å godkjenne protokollen.

TALERLISTE

Side:

Andersen, Roy.....	26
Bjørndalen, Kjell.....	24
Davidsen, Svein.....	19
Felix, Hans.....	14
Hagen, Erik.....	22
Johansen, Solfrid.....	17
Kristoffersen, Anders.....	10
Lindrupsen, Olav.....	18
Myhre, Lars A.....	23
Remvik, Oddrun.....	16
Standnes, Gro.....	24
Støylen, Olav.....	20
Thoresen, Finn Erik.....	12
Torp, Karin.....	22
Utgård, Rolf.....	21

SAK 1 : ÅPNING

Landsorganisasjonen i Norge holdt ekstraordinært representantskapsmøte lørdag 17. april 1999. Møtet ble åpnet av LOs leder, Yngve Hågensen, som på vegne av Sekretariatet ønsket Representantskapet vel møtt. Velkommen til representanter, til gjester og til representanter fra media.

SAK 1.1: GODKJENNING AV MØTEINNKALLINGEN

Yngve Hågensen viste til at innkalling til Representantskapsmøtet ble gjort i brev av 21.01.99 og 12.04.99 og spurte om det var merknader til innkallingen.

Innkallingen ble enstemmig godkjent og Representantskapsmøtet lovlig satt.

SAK 1.2: GODKJENNING AV DAGSORDEN

Yngve Hågensen la frem Sekretariatets forslag til:

DAGSORDEN:

1. Åpning
2. Mellomoppgjøret 1999.

Forslag til dagsorden ble enstemmig godkjent.

SAK 1.3: GODKJENNING AV FORRETNINGSORDEN

Yngve la fram det tradisjonelle forslaget til forretningsorden i fem punkter som er referert i saklista i representantenes mapper. Forslaget til forretningsorden er i tråd med den praksis Representantskapsmøtet har brukt de siste år.

Forretningsorden er som følger:

1. Møtets forhandlinger åpne i den utstrekning Representantskapet ikke vedtar noe annet.
2. Ingen har rett til å få ordet mer enn 2 ganger i samme sak. Unntatt fra innledningsforedrag, begrenses taletid til 10 minutter første gang og 5 minutter andre gang. Til forretningsorden gis ordet bare 1 gang og høyst 1 minutt for hver sak. For øvrig kan det stilles forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere.
3. Forslag leveres skriftlig og skal være undertegnet med vedkommendes navn. Ingen nye forslag kan tas opp etter at strek er vedtatt. Forslag som ikke har tilknytning til den godkjente dagsorden, kan ikke behandles.
4. Alle vedtak skjer med alminnelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 10 representanter forlanger det, foregår avstemmingen ved navneopprop.
5. I protokollen innføres bare forslagene og avstemningene samt vedtakene. Såfremt Representantskapet ikke forlanger protokollen opplest, gis Sekretariatet fullmakt til å godkjenne protokollen.

Forretningsorden ble enstemmig godkjent.

SAK 1.5: VALG AV DIRIGENT

Som dirigent for dette Representantskapsmøtet foreslo Yngve Hågensen på vegne av Adminstrasjonen at Jan Kr. Balstad fungerer.

Jan Kr. Balstad ble enstemmig valgt til dirigent.

Dirigenten takker for tilliten og håper på et godt samarbeid, så vi får avviklet dette Representantskapsmøtet på en best mulig måte.

Dirigenten gikk så over til:

SAK 2. MELLOMOPPGJØRET 1999

Dirigenten ga ordet til LO-leder Yngve Hågensen som holdt slik innledning:

Representantskapet har fått tilsendt Riksmeklingsmannens forslag. Det er meklingsboken med tilhørende dokumenter, som har vært grunnlaget for forhandlingene i mellomoppgjøret med NHO også med den etterfølgende meklings. Dokumentet inneholder det felles brev partene kom frem til 25.03.99 og sendte til Regjeringen. Det inneholder Regjeringens svar på brevet og det inneholder meklings sitt resultat hva angår økonomi og Etter- og videreutdanning.

Jeg skal kommentere det som er sendt ut og det som er begrunnelsen for at forhandlingsutvalget og senere Sekretariatet, enstemmig har anbefalt forslaget til godkjenning for dette Representantskapet. Jeg vil gjerne ta utgangspunkt i den debatt og det vedtaket vi gjorde i Representantskapet den 2. mars, da vi la grunnlaget for kravene til dette mellomoppgjøret. Får jeg minne om noe av grunnlaget for vedtaket som fremkommer av det vi kalte hovedutfordringen og i det etterfølgende oppfølging av solidaritetsalternativet.

Det er avgjørende for det som videre skjedde hva angår utformingen av kravene dirigent at jeg tillater meg å referere til de to avsnittene i helhet.

Etter mange år med positiv utvikling nådde i Norge 1998 ned på 2 tallet i ledighetsprosent og nærmet seg dermed full sysselsetting. Nå ser vi at utviklingen har stagnert. Forbedringen i arbeidsmarkedet har stanset opp som følge av svakere økonomisk utvikling og en for sterk nedtrapping av arbeidsmarkedstiltakene. Uroen i verdensøkonomien og det kraftige oljeprisfallet bidro til svekket kronekurs og høyere rente. Men også manglende styring med budsjettene i 1998 og sterkere pris og lønnsvekst enn hos handelspartene, bidro til å svekke tilliten til stabil kronekurs.

I 1999 ventes svakere vekst i verdensøkonomien. Høyere renter gir samtidig fall i boligbyggingen og investeringer i bedrifter i Fastland-Norge. I tillegg gir lave oljepriser fall i investeringene på sokkelen med store konsekvenser for oljerelaterte næringer. Dermed ser vi at den positive trenden for norsk økonomi er brutt. Industriproduksjonen og bygge- og anleggsnæringene har begynt å falle. Verftsindustrien og deler av oljerelatert virksomhet opplever fall i ordreinngangen og det ventes permitteringer.

I 1999 står vi foran muligheten av fall i produksjon og sysselsetting og i beste fall en vekstpause. Mye vil avhenge av om myndighetene nå evner å ta styringen i samfunnsutviklingen slik at renter og kronekurs kan normaliseres og det igjen bygges opp tillit til norsk økonomi.

Hovedutfordringen i nærmeste framtid blir dermed å hindre økt langvarig ledighet samtidig som medlemmenes inntektsutvikling forsvares gjennom et gjenreist og forsterket Solidaritetsalternativ.

Og i den sammenheng sier vi som følger:

"Erfaringen har vist at det inntektspolitiske samarbeidet må få en bredere forankring både på lønnstakersiden og på arbeidsgiversiden der det hittil har vært for mange som har hatt mer snevre mål og dermed opptrådt som gratispassasjerer. En pris og lønnsvekst ute av takt med handelspartnere vil i lengden undergrave mulighetene for å nå full sysselsetting. En slik uheldig utvikling kan bare motvirke med en bredt forandret kollektiv fornuft. Samtidig som en sikrer sysselsettingen i næringsvirksomhet, legges grunnlaget for en sterk offentlig sektor." Men det jeg nå har prøvd og tegne et bilde av, det er den utfordringen landet og næringslivet står ovenfor. Hva det angår økonomi og dermed sysselsetting på den ene siden og på den andre siden, hvordan vi kan hvis vi vil gjennom et inntektspolitisk samarbeid bryte den trenden og komme tilbake til den gode kursen vi hadde for noen år siden.

Det var det LO Kongressen i 1997 la til grunn for de vedtak de gjorde og det vi kalte et forsterket solidaritetsalternativ. Når vi sier at erfaringene har vist at samarbeidet for en bredere forankring både på lønnstakersiden og på arbeidsgiversiden, så er det grunnlaget for Arntzen utvalget.

Det er helt klart at når vi i møte med Regjeringen på Thorbjørnsrud i desember i fjor, var med på å starte kursen gjennom dette Arntzen utvalget, ja så var ambisjonene slik vi sa på Kongressen i 1997, vi måtte trekke alle med oss og unngå gratis passasjerer.

Derfor la vi Arntzen utvalgets premisser også til grunn for de vedtak Representantskapet selv gjorde etter forslag fra Sekretariatet. I kravutformingen vår, så heter det som vi vet alle sammen "krav til inntektsutvikling 1999". Statistikken og anslagene for overheng fra det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene indikerer sammen med anslaget for prisutviklingen at det også vil bli kjøpekraftsvekst for de fleste uten generelt tillegg i 1999. I deler av næringsvirksomheten har fallende priser og økte kostnader svekket lønnsevnene. Av hensyn til sysselsettingen må derfor alle parter bidra til å styrke solidariteten og grunnlaget for verdiskapingen i bedriftene.

Det var bakgrunnen når forhandlingsutvalget og senere Sekretariatet under meklingsen satte seg ned og utformet de konkrete kravene. Skulle vi gjøre det i samsvar med det som det er referert til her og som dere kjenner fra 2. mars så kunne vi ikke kreve generelle tillegg. Det vi gjorde krav om og fulgte opp fra Representantskapet, det var klar prioritering av lav- og likelønn.

Dere vet at resultatet som ligger her er 1,20 pr. time, i overenskomster som i snitt ligger under 95 % av industrien. Jeg kan minne om at det er første gang vi har en referanse til industri så høy som 95 %. Tidligere har den aldri vært over 90. Begrunnelsen for den er det mellom 90 og 95 % i overenskomstens snitt av industrien. Der jentene er i flertall. Det var viktig for oss når vi så på lavlønn/likelønn at vi fant frem til mekanismer som i enda sterkere grad enn

tidligere havnet våre krav om likelønnsutvikling. Dette var Sekretariatet enstemmige om og det lå da til grunn for de krav vi reiste og det er da det resultatet vi i denne sammenheng kan legge frem for Representantskapet som angår økonomi.

Den andre store delen er Etter- og videreutdanningsreformen. Og for å presentere meklingsforslaget vedrørende Etter- og videreutdanning, så må vi se det i en sammenheng med den jobben vi har gjort siden Kongressen 1997. Jeg har da behov for å plage Representantskapet med en bred gjennomgang av det som har skjedd og hvordan vi gjennom dette meklingsforslaget og det som ligger der av føringer kan videreføre jobben inn i fremtiden.

Etter- og videreutdanning har stått sentralt i LOs arbeide de siste årene. For eksempel gjennomførte elektrikere en flere ukers streik sommeren 1996, nettopp for krav om fri for å ta Etter- og videreutdanning. Dette var den lengste streiken som har blitt gjennomført etter krigen. Og på Kongressen 1997 stod krav om Etter- og videreutdanning sentralt ikke minst i kongressvedtaket om et fornyet solidaritetsalternativ. Ved tariffoppgjøret i vår tok vi første steget i gjennomføringen av reformen. LO/NHO ble her enige om en handlingsplan for kompetanse som grunnlag for partenes videre arbeid med en Etter- og videreutdanningsreform.

Her var vi enige om viktige prinsipper, og jeg vil sitere følgende fra forhandlingsprotokollen i 1998. "LO/NHO er enige om at det må etableres system for styrket yrkesorientert Etter- og videreutdanning for å løfte kompetansen i arbeidslivet på en målrettet måte. I særlig grad er det viktig å utjevne/forebygge forskjeller som skyldes ulik tilgang til å bruk av opplæring og utdanningssystemer. Det forutsettes at et slikt system bygger på en lovfestet individuell rett til permisjon til Etter- og videreutdanning for alle arbeidstakerne. Det forutsettes også at arbeidstaker og arbeidsgiver bidrar til finansieringen gjennom tariffoppgjørene. En finansierungsordning må dekke alle arbeidsgivere og alle arbeidstakere og må også bygge på finansiering fra Statens side."

Her er vi inne på noen av de viktigste målsettingene LO ser med Etter- og videreutdanningsreformen. Utjevningmålet, individuell rett til permisjon, spleiselag og finansiering. I det øvrige tariffområdet ble det inngått tilsvarende avtaler som LO/NHO området. Og det er disse avtaleformuleringene som gir grunnlag for at vi ved årets mellomoppgjør har Etter- og videreutdanningsreformen som et sentralt krav.

Gjennom Etter- og videreutdanningsreformen har LO ønsket å oppnå klare målsetninger. Vi må prioritere de med lavest utdanning fra før. Disse har vi definert til å være de som ikke har fått fullført videregående opplæring. I dag utgjør det 1/3 av den samlede arbeidsstokk. Og andelen er høyest blant de eldste arbeidstakerne og andelen er høyest blant de LO organiserte.

Det er denne gruppen som har de største problemene på arbeidsmarkedet. Og en prioritering av disse vil motvirke tendensen om at det er de med mye utdanning fra før som deltar i Etter- og videreutdannings tiltak. Buer-utvalget som var et offentlig utvalg som utreder grunnlag for Etter- og videreutdanningsreformen foreslo her at kommunene og fylkeskommunene skulle få plikt til å gi tilbud til de som ikke hadde fullført grunnskole og videregående utdanning. Og denne plikten skulle gjelde de som ikke omfattes av rettighetene til videregående opplæring etter reform 1994. LO/NHO fulgte opp dette forslaget i handlingsplanen ved oppjøret i fjor

og påpekte spesielt at staten må delta i finansieringen av livsopphold ved å gi stipend tilsvarende arbeidsledighetsstrygd for de som deltar i denne opplæringen.

I Regjeringens stortingsmelding med oppfølging av Buer-utvalgets innstilling fulgte man opp tankegangen om og gi de som ikke hadde fått videregående opplæring fra før, en "ny sjanse". Men Regjeringen var svært tilbakeholden med å sette inn økonomi for å løse denne oppgaven. Blant annet sier man at tilbudet til "ny sjansegruppa" skal fylkeskommunene gi innenfor omfangsforskriftens 375 % regel. Kjenner man litt til fylkeskommunens økonomi er det lett å fastslå at det ikke blir mye reform dersom det skal skje innenfor gjeldende økonomiske rammer. Regjeringen fulgte ikke opp kravet i LO/NHOs handlingsplan om en spesiell finansierungsordning for livsopphold for ny sjansegruppa.

Ved mellomoppgjøret i år påpekte LO/NHO på nytt behovet for å utvikle tilpasset tilbud for denne gruppen og Stat og fylkeskommunene må skaffe tilveie nødvendige midler til dette. Videre påpekte partene behov for en spesiell ordning for finansiering av livsopphold for "ny sjansegruppa" og at man forutsatte at Regjeringen ved mellomoppgjøret kommer med tiltak rettet mot denne gruppen.

I Statsministerens brev i forbindelse med meklingen har han understreket at Regjeringen nå må følge opp Stortingets vedtak om rett for voksen til voksenopplæring og at Regjeringen vil fremme forslag som sikrer tilbudet om videregående opplæring for voksne født før 1978, altså det vi kaller sjanse gruppa.

Dette skal skje fra skoleåret 2000-2001, altså fra august 2000. Videre skriver Statsministeren, at Regjeringen i kontakt med organisasjonene skal arbeide videre med å få til en overgangsordning med særlige regler for finansiering av livsopphold for denne gruppa innenfor de nye regler for lånekassa. Dette tolker vi slik at vi får nye runder med myndighetene om en særskilt finansierungsordning for livsopphold for denne gruppen som LO og NHO har bedt om.

Rett til utdannings permisjon utover arbeidsgiverens behov. Innen OECD området skjer den omstilling i arbeidslivet tilsvarende 10 % pr. år. Altså 10 % av arbeidsplassene forsvinner hvert år, og må erstattes med nye. Dette viser at svært mange arbeidstakere vil skifte arbeidsplass og arbeidsgiver. Det er derfor viktig å få sikret utdanningspermisjonens rettigheter for arbeidstakere utover det arbeidsgiverne definerer som sitt behov.

Dette punktet har vist seg og være svært vanskelig siden arbeidsgiver og arbeidstakere har vidt forskjellige utgangspunkt i denne sammenheng. Ved tariffoppgjøret i fjor ble LO/NHO enige om en lovfestet individuell rett til utdanningspermisjon, men at ordningen ikke måtte være til hinder for en forsvarlig planlegging av drift og personal disponering. Partene på en enkel bedrift skulle avtale de praktiske sider ved ordningen. Ble partene ikke enige skulle saken bringes inn for avgjørelse av en tvistenemd. LO/NHO var videre enige om bl.a. følgende nærmere regler for ordningen. Inngangsbillett er 3 år i arbeidslivet hvor av 2 år i bedrift. Rett til permisjon inntil 3 år i sammenheng. Varselfrist 3. måneder. Så det vi kaller 2.1 regelen, altså man må arbeide dobbelt så lenge enn lengden på forrige utdanningspermisjon før man opparbeider rett til ny.

Rett til permisjon er en gang pr. år. Det må foreligge dokumentasjon for type utdanning. Rettigheten gjelder bare yrkesrelatert utdanning, annen utdanning er avhengig av arbeidsgiverens samtykke.

I Stortingsmelding nr. 42, sluttet Regjeringen seg til forslaget om en lovfestet individuell rett til utdanningspermisjon og parallelt med Stortingets behandling av Stortingsmeldingen har et offentlig utvalg utredet nærmere hvordan en slik lovbestemmelse skal utformes. Utvalget bygger i hovedsak sitt forslag på LO/NHO handlingsplan. Utvalgets innstilling har vært på høring, og i sitt brev til partene i forbindelse med meklingen har Statsministeren bekreftet at regjeringen vil fremme mot en slik proposisjon, med forslag om individuell rett til utdanningspermisjon i vårsesjonen 1999.

Finansiering her har vi lagt til grunn at reformen skal finansieres som et stort spleiselag. Hvor både arbeidstakere, arbeidsgivere og Staten skal delta. Buer-utvalget uttalte seg forsiktig om partenes deltakelse, men forutsatt at arbeidslivets parter bruker tariffoppgjørene for å sikre finansieringen av reformen. Utvalget foreslo videre at det burde foretas en gjennomgang av regelverket for Statens lånekasse. For bedre å tilpasse dens finansieringsordninger etter voksenes behov. Et eget utvalg har i høst vært i arbeid for å fremme forslag. De vesentlige endringer utvalget foreslo er at avkortnings regelen endres slik at fribeholdet økes fra 3380,- til 7000,- kroner pr. måned og at avkortnings prosenten reduseres fra 60 % til 30 % og videre at man ikke lenger skal ta hensyn til ektefelles inntekt ved beregning av støtte. Et flertall i utvalget gikk også inn for en spesiell finansieringsordning for det vi kaller sjanse gruppa.

I Statsministerens brev i forbindelse med meklingen, lover han at Regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2000 som altså kommer i høst vil foreslå endringer i lånekassa sitt regelverk som gjør at ordningen bedre tilpasses voksenes behov. Han peker spesielt på at den mest aktuelle endringen gjelder en vesentlig økning av avkortningsregelen. Dette kan vi ikke tolke på annen måte enn at det er grensen som er foreslått av det offentlige utvalget som jeg har nevnt foran, Regjeringen har i tankene. Og som før nevnt skriver Statsministeren at man i kontakt med partene vil drøfte en spesiell finansierings ordning for livsopphold for sjanse-gruppa.

I handlingsplanen for kompetanse fra tariffoppgjøret i fjor, bekreftet LO/NHO at partene var innstilt på å bidra til finansieringen av reformen gjennom tariffoppgjørene. Men det krevde at Staten også måtte bidra. Videre at ordningen måtte gjøres gjeldene for arbeidslivet gjennom lovgivningen og at dette bør utredes nærmere. I forhandlingsdelen av mellomoppgjøret i år signaliserte NHO at de ikke var innstilt på å delta i slike felles finansiering ordninger. I meklingen var dette opplagt det vanskeligste punktet for oss, og det punktet vi føler at vi ikke har nådd så langt frem som vi hadde ambisjoner om.

Resultatet av meklingen innebærer imidlertid at partene ved fremtidig lønnsoppgjør kan avsette de samme rammene som skal brukes av bedriftene til finansiering av livsopphold for arbeidstakere som ønsker å ta utdanningspermisjon for å gjennomføre yrkes relatert utdanning som faller utenfor bedriftens ansvar etter hovedavtalen kapittel 16. I denne sammenheng skal partene drøfte hvor stor del av lønn som skal utbetales som ytelse for livsopphold avhengig av permisjonens lengde, utdanningens formål og tilskudd fra lånekassa.

Så avslutningsvis til organiseringen av selve utdanningen. Jeg er overbevist om at det ikke kommer til å plassere de voksne sammen 30 og 30 på rad i klasserommet. Men isteden må satse på individuelle tilrettelagte opplegg. Gjerne med arbeidsplassen som basis. Vi snakker også i stor grad om skreddersøm. Vi må videre ta hensyn til den enkelte realkompetanse slik at man ikke starter på nullpunktet. Og la de voksne starte fra begynnelsen av uten å ta hensyn til realkompetanse er det en enorm ressursløsning både med den enkeltes tid og samfunnets ressurser.

Vi har gjort beregninger som viser at den kompetansekapital som utløses gjennom § 20 ordningen skulle skaffes tilveie gjennom ordinær opplæringsløp, ville bety en årlig utgift på det offentlige på 4, 4 milliarder kroner. Tar vi også hensyn til det produksjonstap som ville medføre at § 20 kandidatene satt på skolebenken i stedet for å lære mens de er i arbeid. Utgjør bare §20 ordningen en årlig gevinst for samfunnet på 18 eller 19 milliarder kroner. LO/NHO har derfor bl.a. tatt ordet for at tilsvarende dokumentasjons ordninger som § 20 må gjøres gjeldende på andre nivåer og andre områder. Derfor er det viktig at vi snarest mulig får på plass et system for vurderinger i realkompetanse. Her er det bevilget 10 millioner i statsbudsjettet for 1999, flere prosjekter er gjennomført eller er på gang. Det er viktig at vi i løpet av dette året får etablert en oppegående realkompetanse.

I forbindelse med mellomoppgjøret er LO/NHO gått inn for å utvikle arbeidslivets dokumentasjon ordning for realkompetanse. Dette arbeidet må koordineres i forhold til det som nå skjer i KUF for at realkompetansen skal godskrives i utdanningssystemet. I Statsministerens brev til partene i forbindelse med meklingen, understreker han at Regjeringen vil fortsette arbeidet med å etablere et system for anerkjennelse og dokumentasjon av realkompetanse, at dette arbeidet iverksettes umiddelbart og at man i nært samarbeid med partene vil utvikle et system som er legitimert både i arbeidslivet og i utdanningssystemet.

Buer-utvalget foreslo etablert ordning med tilskudd for stimulering av utvikling av opplegg, både for kartlegging av kompetansebehovet og selve undervisningsopplegget. I forbindelse med mellomoppgjøret har LO/NHO gått inn for å starte et kompetanseutviklings program i tråd med Buer-utvalgets forslag. Hensikten med programmet er å øke effektiviteten med bruken av de totale ressurser innen Etter- og videreutdanningen gjennom utnyttelse av muligheten for økt desentralisert kompetanse utvikling. Programmet foreslås organisert som et tre part samarbeid mellom Staten, arbeids og arbeidstakerorganisasjonene. Regjeringen har reagert positivt på dette forslaget. I brev fra Statsministeren heter det at man vil bevilge om lag 400 millioner kroner over en 2-3 års periode som en delfinansiering av dette programmet. Det vil si at de som deltar i denne typen utviklingsarbeid også må delta med egenandeler. I denne sammenheng kan nevnes at LO/NHO i forbindelse med meklingen er enig om å etablere et felles Sekretariat med to fagmedarbeidere fra hver side og med et budsjett på 10 millioner kroner, til felles arbeid med å videreutvikle EVU reformen og i denne sammenheng kontakt og pådriver ovenfor KUF departementet hvor ressursene sitter.

Hvem bør så være aktører i gjennomføring av reformen. I utgangspunktet tror jeg vi bør lage færrest mulige begrensinger. Alle har en rolle å spille det være seg offentlig utdanningsinstitusjoner, studieforbundene eller andre. Vi må ved det være på vakt, mot useriøse tilbud. Disse cowboyene vil helt sikkert komme ridene inn på arenaene. Det vil bli stilt krav til aktørene. Utgangspunktet er den enkeltes realkompetanse og at det lages individuelt tilrettelagt opplegg. Vi snakker om skreddersøm og de beste skredderne er de som vil vinne markedet. Oppleggene må være tid og sted uavhengig, du må kunne studere når du har tid, ikke når læreren kan. Men læreren må være tilgjengelig. Vi vil bruke fjernundervisning hvor bruk av ny teknologi vil stå sentralt. Systemet vil bli etterspurt, i så måte vil studieforbundene ha et stort fortrinn. Vi er langt fra å gi en slik undervisning. Jeg er derfor glad for at Statsministeren i sitt brev til partene i forbindelse med meklingen sterkt har understreket studieforbundene, fjernundervisning institusjonene og andre tilbudets rolle i gjennomføring av denne reformen.

Det ville være verre for en tradisjonell skole. De må gjøre 180 graders vending fra å fylle på en på forhånd bestemt mengde kunnskap, til og hjelpe til med å avdekke kompetansebehov og komme med løsninger hvordan behovet kan dekkes. Utformingen fremover blir hvordan man kan få utdannings systemet til å fungere for hele befolkningen uavhengig av alder. Slik kan utdanning systemet ta livslang læring på alvor. Vi må begynne å bruke utdannings systemet som kompetansemessig veiledere og utøvere både ovenfor næringslivet og ovenfor befolkningen. Tenk hvilken ressurs skolen kan være på et sted hvis den kan brukes av andre enn av primær brukere. Her kan de gjøre mye og da kan ikke alt skje i skolen etter en fastsatt timeplan til en hver tid.

Kamerater, det er i dette helhetperspektivet som vi har drøftet siden 1997 og konkretisert til forhandlinger i meklings, framdriften og innholdet i en fremtidig Etter- og videreutdanningsreform. Det er slik at vi startet denne drøftingen/konkretiseringen hvordan vi skulle gjøre det, med NHO på Majorstua gjennom forhandlingsutvalget og avsluttet med dette felles brev jeg viste til og som dere har fått utdelt datert 25/3 og som var grunnlaget for meklings og grunnlaget for det svaret vi i ettertid mottok fra Statsministeren.

Vi registrerer at Statsministerens svar på mange måter er tilfredsstillende og setter i gang prosesser tilknyttet budsjettet for år 2000 og slik at på de stedene vi forventet konkretisering så vil det, hvis brevet følges opp med det løftet som gis gjør at dette er klart ved skoleåret som begynner i august i år 2000. Men som jeg allerede har referert til, så er det en enstemmig anbefaling, men alle elementer er ikke på plass. Selvfølgelig hadde vi større forventninger til NHO's medvirkning. Forbundenes ståsted i forhold til livslang læring er forskjellig. Vi vet alle sammen at når det gjelder forholdet LO/NHO så er det Grafisk, FLT, og ikke minst EL & IT som har prioritert dette arbeidet, og som har kommet lenger enn alle de andre. Det er klart at de vil bedømme dette resultatet ut i fra sitt ståsted. Det er rimelig naturlig. Men med utgangspunkt i Kongressen 1997 og reformens plass i et fremtidig forsterket solidaritetsalternativ, har vi satt nye hakk i en prosess som viderefører arbeidet frem mot tariffoppgjøret 2000. Jeg sier fram, mot tariffoppgjøret 2000, for hvis dere leser meklingsboka så ser vi at arbeidet skal være avsluttet hva angår disse prosessene før oppgjøret.

Helheten i dette understreker jeg igjen at det er det som er årsaken til at forbundene i privat sektor, forhandlingsutvalget etterfølgende Sekretariat gir dette sin enstemmige anbefaling, det er det som gir felles grunnlag for at vi kan stå sammen og jobbe sammen i arbeidet mot en fremtidig Etter- og videreutdanningsreform. Dirigent jeg tar dermed opp Sekretariatets forslag om at Representantskapet godkjenner den fremlagte meklingsforslaget.

Dirigenten foreslo en liten pause med mulighet til å tegne seg til debatten.

I pausen var det kommet 15 inntegnede talere og debatten startet med:

Rep. 131 – Anders Kristoffersen, Sekretariatet:

Det er ikke og det skal ikke være lett å ta stilling til et resultat, enten dette er kommet fram gjennom forhandling eller meklings.

Slik sett er situasjonen den samme i dag som den har vært mange ganger før. Vi skal ta stilling til et resultat, målt mot de vedtakene vi gjorde og de ambisjonene vi hadde.

For EL&IT Forbundet var prioriteringen lagt i forholdet knyttet til EVU reformen. Jeg kommer derfor ikke til å kommentere noe nærmere det økonomiske resultatet for oppgjøret, utover det at vi har markert en solidaritet med lavtlønnsgruppene.

Resultatet som er oppnådd innenfor EVU kan sikkert diskuteres. Ett er i hvert fall sikkert at her har vi ulike ambisjoner og ulike målsettinger. Dette er naturlig da en ser på den spredningen i samfunnet LOS medlemmer representerer. Her finnes alt fra områder med høyteknologi til områder som knapt har endret seg de siste 100 årene.

Hvis en baserer sin holdning og målsetting innen EVU kun på en slik referanse, blir det sprik i målsettingen. EVU er ikke bare snakk om en oppgradering av de som allerede har en utdanning. Det er like mye snakk om å åpne muligheten for alle de som av en eller annen grunn ikke har utdanning.

Kanskje det aller viktigste er å gi mulighet til alle de som vil ha ny utdanning. Det siste er ikke minst viktig sett i forhold til de mange store turbulensene som fra tid til annen rir samfunnet vårt. De fleste av de arbeidsplassene vi i dag har vil være endret om få år, mens de ansatte vil være de samme. Mange av disse må da se i øynene at de får en avslutning på et aktivt arbeidsliv som trygdemottaker hvis de ikke gjør noe med sin kompetanse.

Her står vi alle ovenfor et betydelig løft både innenfor informasjon og ikke minst motivasjon.

Meklingsresultatet har gitt oss noe. Regjeringen har tonet flagg og viser at den har forstått viktige elementer i denne reformen. Mange og viktige biter er lagt på plass slik sett er vi kommet et langt stykke på vei. Det ligger nå godt til rette for å utvikle og systematisere det verktøyet vi må ha for å kunne gjennomføre et stort nasjonalt kompetanseløft.

Dessuten vil vi om kort tid sannsynligvis få gjennom vedtak i stortinget en rettighet til permisjon. Dette er riktig nok ikke en del av meklingsen, men noe som kommer uavhengig av denne.

Men vi mangler det viktigste elementet. Vi mangler en reell finansieringsmulighet til erstatning for tapt arbeidsfortjeneste og dekning av andre kostnader. Regjeringen signaliserer i sitt svar til partene betydelige endringer i Statens lånekasse. Men hvor mye vil dette i realiteten hjelpe? Hvor mange i godt voksen alder vil kaste seg inn i en kompetanseutvikling som i seg selv er krevende nok, og samtidig ta opp lån for å kunne finansiere dette?

Hva med den yrkesrettede EVU? Er det rimelig at kostnaden av dette skal være et usikkerhetsmoment eller rett og slett den enkeltes ansvar? Vi har ingen tro på at dette vil fremme behovet for EVU.

Vi tror at det må helt andre virkemidler på bordet før vi kan si at vi har hatt et gjennomslag og at vi virkelig sitter med en reform. Vi må etablere sentrale fondsordninger, eller andre ordninger som sikrer en reell rett for alle. Det er mulig at dette kan kombineres med bransjeordninger i tillegg. Men det er sannsynligvis her vi sitter med nøkkelen til framtiden. Valget ligger mellom å låse denne muligheten eller åpne denne.

Disse elementene er ikke på plass i det som nå har skjedd. Dette er så alvorlig at i utgangspunktet skulle dette resultatet falt sammen av seg selv. NHO har igjen vist fram sitt rette ansikt. Dette handler på ingen måte om bare penger. Det handler vel så mye om ideologi.

Sagt med andre ord styring med hvem som skal få muligheten til mer utdanning og ny kompetanse.

Dette meklingsresultatet tar noen farlige skritt på denne veien. Den enkeltes reelle valgmulighet reduseres eller i verste fall blir helt borte. De som ikke finner nåde hos bedriften blir like utsatt som før, deres muligheter til å forberede omstilling blir overlatt til det private initiativ, altså den enkeltes egen innsats.

Dette bør være så langt fra LOs målsetting som det er mulig å komme. Det er nå nøyaktig 100 år siden LO ble dannet, nettopp for å bekjempe denne type kløfter mellom folk generelt sett og på arbeidsplassene. Gjennom dette resultatet må vi spørre oss selv om vi har kommet særlig langt eller om det er slik at vi aksepterer dette?

I LOs handlingsplan for Etter- og videreutdanning er det en målsetting å sikre alle en reell rett til et minimumsuttak og finansiering av dette. Vi har gjennom dette resultatet ikke nærmet oss målet.

Rep. 152 – Finn Erik Thoresen, Sekretariatet:

Dette her kan vel også betegnes som spleiselaget som forsvant, eller i beste fall så er det utsatt. Det er klart at det vi i dag er skuffet over NHOs manglende vilje til å delta i spleiselaget. Vi var på forhånd enige om at det skulle være et spleiselag mellom oss, Staten og NHO og vi føler jo at NHO har sviktet akkurat spleiselaget. Men jeg sier men det er ikke sikkert at det bare er NHO som har sviktet i denne saken. Vi er fortsatt utålmodige og det kommer vi til å være, hvis vi sier nå som et resultat av dette oppgjøret at gjennomføringen av morgendagens Etter- og videreutdanningsreform er påbegynt og det er det.

Hvorfor er vi utålmodige, hvis vi går tilbake igjen til det trettendeårhundrede da fikk vi de første håndverksamlingene her i landet. Og hva var disse håndverksamlingenes formål? Jo det var at man skulle overlevere kunnskap fra den ene generasjon til den neste, så det er ikke noe ny ide det vi nå prøver å få gjennomført i 1999.

I 1968/69 så startet vi i et utvalg med våre arbeidsgivere for å få i gang en Etter- og videreutdanningsreform som vi fikk på plass i 1972 i vår tariffavtale. Vi skjønte ganske raskt at etter vi fikk en fondsordning fikk medlemmene muligheter for kurs og kompetanse. Vi startet grafisk institutt, vi startet et kompetansesentere og vi har hatt muligheter for fri med betalt fra jobb i opptil 8-9 uker for å gå disse kursene. Men den individuelle retten har vi manglet. Der er det noen som har falt utenfor og den føler vi er i ferd med å komme på plass ved dette oppgjøret.

Det som er en kjensgjerning med det, når vi startet opp i 1972. Det kan sies veldig enkelt og det er at ting tar tid. Det er et møysommelig byggverk som er bygget opp. Det som er skummelt med et slikt byggverk når det er på et forbundsplan er at det skal lite til å rive det ned igjen. Det kan være en dårlig kjemi, dårlig forhold mellom arbeidsgiverorganisasjonen og forbundet av helt andre årsaker som gjør at hele byggverket står og skjelver igjen. Derfor er det også viktig for oss at vi kommer i gang med en LO/NHO ordning som gjør at vi får et mye fastere fundament for denne ordningen.

Det er viktig for oss alle å huske at vi går enten vi liker det eller ikke, fra et industrisamfunn og over i et informasjonssamfunn og dette setter nye krav til oss alle og derfor er det viktig at

vi har en felles forståelse for at Etter- og videreutdanning er viktig. Digitaliseringen som vi ser den i dag, den gir nettopp grobunden for dette samfunnet.

En helt annen ting er at denne utredningen som er foresatt om det Europeiske arbeidsmarked i fremtiden, da snakker man om det nære fremtid 2005, så sier man at 80% av den teknologien som bedriftene vil bruke i 2005 den er ikke i bedriften i dag. Det setter et stort krav til oss alle. Det betyr at vi ikke har god tid, derfor er vi veldig utålmodig i denne saken her.

Det er flere grunner til at vi har sagt ja i forhandlingsdelegasjonen. Vi ville stemt ja i Sekretariatet hvis vi hadde hatt stemmerett. Vi sier ja med våre representanter her i dag. Grunnen til det er at reformen er påbegynt, nå har vi kommet i gang. Vi har fått en ny sjanse som betyr veldig mye for de av våre medlemmer som ikke fikk den sjansen den gangen det var muligheter da de gikk på skolen. Eller ikke benyttet det den gangen. Den har vi fått igjen nå. Vi har registrert den manglende streikeviljen innad i delegasjonen. Jeg skjønner veldig godt at ikke Yngve kan gå og dra neven i bordet for Karl Glad og si at denne reformen den skal vi ha nå. Når halvparten av delegasjonen vil sagt at fri og bevare oss, det får vi aldri medlemmene vår med på. Vi har en jobb og gjøre selv først. Jeg tror i denne forhandlingsdelegasjonen så hadde vi rene seminar enkelte ganger, for å prøve og få forståelse om denne reformen. Det seminaret må fortsette Yngve. Det seminaret må vi få ut i klubber og foreninger i alle forbund. Vi er nødt til å få forståelsen for hvor viktig dette arbeidet er.

Streikevilje er utrolig viktig for å få gjennomført ting. Det er klart en motpart ikke går med på ting som koster dem penger hvis dem ikke må. Når de skjønner at det ikke er helt på topp, så må de ikke. Vi er nødt til å se på innretningen av denne reformen. I dag så ønsker selvfølgelig NHO og rette den veldig inn mot kapittel 16 og bedriftsvis. Det er selvfølgelig en viktig del av den det også, men vi kan ikke gå den fella å si at dette er noe som skal løses i hver enkelt bedrift. For den teknologien som er og kommer, den vil være bedriftsoverskridende, bransjeoverskridende og man må ikke lure seg til å tro og hvis jeg bare kan den lille nisjen som min bedrift holder på med, da er jeg sikret. Det vet vi i dag det ikke er. Derfor må dette på bransjeplan og det må på et større plan. Her har vi en viktig jobb å gjøre. Det er også viktig når vi diskuterer fondsordninger at vi ikke får fondsordninger som går på den enkelte bedrift, men de må gå på bransjeplan eller på det sentrale planet. Det er også en diskusjon som de er nødt til å fullføre her blant oss. Hva ønsker vi med denne fondsordningen? Hvordan vi vil innrette denne fondsordningen? Det er vi ikke helt klare for i dag.

Tross alt, vi er nå i en slik situasjon som frem til neste oppgjør må legge et sterkt press både på NHO og på Staten for å få igjennom det som nå etter hvert må bli våre holdninger og våre mye klarere holdninger. En viktig del synes jeg det er at vi tross alt har et NHO som er interessert i å diskutere med oss. Hvor mange Landsorganisasjoner er det ikke rundt i nabolandene våre og vi snakker med de og de enkelte fagforbund som har en arbeidsgivermotpart som ikke engang vil møte dem. Vi har snakket om den Nordiske modellen vi har ikke engang en Nordisk modell lenger. Nå er det snart et isolert voksmode som vi har arbeidsgivermotpart å forhandle med. Noe positivt er det opp i det hele, men presset det må fortsette. Det er viktig at vi nå bruker oppgjørene fremover til å fortsette dette arbeidet. Dette er ikke en engangsforeteelse, dette kommer til å være like naturlig som man før snakket om at man måtte ha lavtlønnet tillegg i dette oppgjøret. Vi har ikke et oppgjør lenger nå som vi ikke snakker om at det skal være et lavtlønnet del i oppgjøret. Slik må det være med dette oppgjøret også.

Vi kan love Yngve, vi har sagt ja, men utålmodigheten vår den er ikke stagget, og den skal dere få merke fra mandag igjen. Vi skal ta det litt med ro i kveld, men mandag da er det igang igjen. Jeg vil bare minne om hva Tikannen en gang sa om hvorfor det er viktig, den som ikke ser seg tilbake og den som ikke ser fremover den må se opp.

Rep: 12 – Hans Felix, EL & IT Forbundet

Etter- og videreutdanningreformen (EVU) var ved siden av økte tillegg for lavtlønnede det viktigste kravet sett med EL & IT Forbundets øyne.

Angående EVU ble det blant annet fattet følgende vedtak i LOs representantskap 2. mars i år:

”Det er en forutsetning at hele arbeidslivet med statlig medvirkning bidrar til at EVU reformen skal bli realisert på en for alle parter hensiktsmessig måte. Statens og partenes bidrag må vurderes innenfor et videre inntektspolitisk samarbeid i et fornyet/utvidet solidaritetsalternativ.”

Fra EL&IT forbundet ble det i debatten sagt at vi var villige til å bruke penger til fondsoppbygging istedenfor at alle skulle ha generelt tillegg.

- Vi ønsker en fondsoppbygging gjennom sentrale fond.
- Vi ønsker at alle arbeidstakere skal ha en lik rett til uttak av EVU
- Vi ønsker at alle skal ha rett til å få dekket tapt arbeidsfortjeneste.

For å oppnå disse målsetningene signaliserte vi at vi var villige til å gå til streik.

Andre talere fra andre forbund fulgte opp om vår linje og det ble fattet et enstemmig vedtak om at de fremlagte retningslinjer fra sekretariatet skulle ligge til grunn for LOs krav ved oppgjøret.

Dirigent, jeg vil ta et kort tilbakeblikk på vår nære historie:

Ved tariffoppgjøret i 1996 krevde NEKF for våre 10000 medlemmer innen Landsoverenskomsten i elektrofagene en rett til EVU for alle arbeidstakerne på overenskomsten. For at retten skulle være reell krevde vi en kvantifisering ved retten til minst 1 uke individuell rett til EVU med lønn pr. år. Vår motpart NELFO avviste kravet og vi endte opp i en streik/lockout som varte i 8 uker.

Tidlig i denne konflikten ble det klart at det ikke var NELFO som var vår hovedmotstander, men et samlet NHO som blant annet hevdet at innfrielse av slike krav ville frata bedriftene styringsretten.

Vi registrerte at NHOs ressurser og prinsipper var så sterke at vi ikke kunne fortsette konflikten utover de 8 ukene. Vi evaluerte at ytterligere ukers streik ikke vil endre situasjonen. Det manglet ikke på motivasjonen fra våre medlemmer, de sto last og brast med forbundet og var villige til å streike videre selv om de hadde en streikestønad på kun om lag 1000 kroner i uka.

I uravstemmingen deltok 90% av medlemmene og det ble et JA flertall med kun 213 stemmer overvekt.

Hva oppnådde vi? Vi fikk inn bestemmelser om at både bedriftens og den enkeltes behov for EVU skulle kartlegges. Videre at med bakgrunn i denne kartleggingen skal den enkelte ha tilbud om EVU innen en periode på to år. Når man gjennomfører denne retten til EVU skal bedriften betale tapt arbeidsfortjeneste.

I tariffavtalen har vi også bestemmelse om innbetaling av et gebyr som skal gå til kompetanseheving og til styrking av Etter- og videreutdanning i bransjen. Det tariffestede gebyret utgjør om lag 8 millioner kroner pr. år.

I sum så er de nevnte tariffbestemmelser langt bedre enn hva LO har oppnådd ved årets forhandlinger. Hadde vi hatt en motpart som respekterte og etterlevde bestemmelsene så hadde dette vært et godt stykke på vei. Men dette er bestemmelser vi har fått til etter arbeidskamp og NELFOs medlemsbedrifter har ikke akseptert bestemmelsene, isteden så bruker de atskillelig energi på å trenere og vanskeliggjøre EVU.

Vi står derfor fast ved at en reell mulighet til EVU oppnås først når en individuell rett til permisjon kombineres med kompensasjon for tapt arbeidsfortjeneste.

Vår evaluering etter konflikten i 1996 var at skulle vi komme videre med reformen måtte dette skje i fellesskap med en samlet fagbevegelse.

I januar måned i fjor holdt vi en tariffpolitisk konferanse på Lillehammer, hvor Yngve Hågensen innledet på tema om LOs tariffpolitiske strategier for hovedoppgjøret 1998. Her la han opp til at EVU skulle ha topprioritet ved oppgjøret. For å oppnå dette mente han at et samordnet oppgjør ville være det beste. Det har ikke hent tidligere at elektrikerne i privat sektor har gått inn for samordnet oppgjør, men denne gangen overbeviste Yngve oss om at dette var veien å gå.

Det er historie at flertallet i LO ikke gikk inn for en slik oppgjørsform, men EVU ble allikevel et samordnet punkt og resultatet som ble oppnådd var til å leve med for oss, for vi skulle jo legge reformen endelig på plass i forbindelse med mellomoppgjøret.

I LOs krav og retningslinjer for oppgjøret var det en forutsetning at så vel Regjering som LO og NHO måtte bidra for å få reformen på plass. Regjeringen har innfridd dette ved å bidra økonomisk, LO har bidratt ved å vise moderasjon og fulgt opp intensjonene i Arntzen-utvalget. NHO har ikke deltatt i dette spleiselaget. Det er derfor toppen av frekkehete når Karl Glad har et ønske om at ettertiden skal huske ham som den leder av NHO som stod i bresjen for at man fikk til en nasjonal EVU reform. Nei Karl du og NHO blir nok husket som en bremsekloss både når det gjelder EVU på samme måte som dere har vært en bremsekloss når andre reformer er blitt krevd.

I Riksmeklingsmannens møtebok står det at partene har blitt enige om at det i fremtidige lønnsoppgjør så skal en hvis del av lønnsrammen settes av til å finansiere livsopphold for arbeidstagere som ønsker å ta utdanningspermisjon. Dette høres kanskje greit ut, men når det i betingelsene står at disse midlene (altså midler som vi avstår fra å ta ut i lønn) skal disponeres over bedriftens budsjett og midler som ikke blir tatt ut i kalenderåret blir bedriftens eiendom. Ja, da legger vi opp til nok en tariffbestemmelse som vil bli gjenstand for sabotering fra arbeidsgivernes side.

Vi skal huske på at bedrifts-Norge består av en rekke små og mellomstore bedrifter eksempelvis å er flertallet av bedriftene i elektrobransjen av en struktur mellom 5 til 20 ansatte. Det er derfor det er så viktig for oss å få til sentrale eller minimum bransjevise fond.

Er resultatet så dårlig at man burde stemme NEI til det??

For det første så tror jeg at det kunne ha vært mulig å oppnå et bedre resultat hvis arbeidsgiverne hadde oppfattet at et samlet LO stod 100% bak kravet. Det var ingen ting som tydet på at så ikke var tilfelle 2. mars når Representantskapet vedtok kravene. Jeg registrerte i hvertfall ikke noe innlegg i debatten som tydet på en slik stemning.

Men i ettertid og under forhandlingene kunne det registreres en mer lunken holdning og fra mange ingen stor kampvilje.

Spesielt ble dette illustrert i beste sendetid på dagsrevyen bare en dag før meldingsfristen gikk ut. Da stod en del tillitsvalgte nærmest i kø ut på Sørmarka og målbar at EVU var noe de ikke var interessert i og at de heller ville ha et oppgjør som dreide seg om kroner og ører og med rammer som overhodet ikke har vært et element i de kravene som Representantskapet har vedtatt. (Ja; maken til slik god dra hjelp for NHOs forhandlere skal man lete lenge etter).

Jeg oppfatter Yngve som en oppriktig forkjemper for EVU og håper og tror at han fremdeles ønsker å sloss for reformen.

Min kritikk retter seg derfor ikke mot LO lederen som jeg oppfatter har et helhjertet engasjement for EVU.

Kritikken er rettet først og fremst mot NHO. Vi må markere den linja som de føler ikke er akseptabel. Jeg kan heller ikke akseptere de defensive føringene som er lagt for fremtidige oppgjør. Svaret på spørsmålet jeg reiste er derfor at jeg kommer til å stemme NEI til en anbefaling av resultatet.

Takk for oppmerksomheten.

Rep. 151 Oddrun Remvik, Sekretariatet

Når det gjelder forholdet mellom privat og offentlig sektor, har vi en tradisjon for å ikke blande oss.

Men vi er en fagørysle – vi har en kamp – vi står sammen. Derfor to ting, offentlig sektor starter sitt oppgjør i neste uke. Grunnlaget for det ligger i det som har skjedd i privat sektor, Arntzen utvalget og Representantskapet's sitt vedtak.

Ordet om lag har vært mye diskutert i samband med Arntzen utvalget. For å kunne oppfylle Representantskapet sitt vedtak om satsing på likheten og lavtlønn – er jeg redd for at grunnlag blir så stort at det ikke lenger er grunnlag.

Men vi må gjøre det, for det er i kommunal sektor dem store lavtlønte. Derfor må det stases her for å oppnå likelønn.

Når det gjelder Etter- og videreutdanningsreformen, er det mange her som har sagt at det var NHO som har stoppet oss. Nå skal det også tas opp i hovedoppgjøret år 2000. Neste år skal vi ha en storsatsing på likelønn og stor satsing på lønnsforholdene til langtidsutdannede.

Vi må starte arbeidet nå for å finne løsningene. Vi må ha mer enn et seminar som du snakket om Finn Erik til det. For å prioritere og for å få forståelse for hva som er de viktigste kravene inn i neste år 1000. Jeg tror vi må ha en prioriteringsdebatt. Vi kan ikke hele tiden si at vi skal prioritere disse tre områdene for da vil det bli noen områder som taper. For FO er det helt klart og vi har sagt veldig klart at vi mener inntil likelønn er oppnådd så skal ikke vi prioritere andre tiltak når det gjelder lønn.

Så til slutt, noe som ikke står på dagsorden her i dag, men som står på dagsorden for de fleste av oss. Krigen i Kosovo. Det er en plikt og et ansvar for oss i fagrørsla å kjempe for fred.

Bill Jordan og Smakov holdt i går hilsningstaler på vårt 100 års jubileum om det. I Kosovo krigen har vi ulike syn på hva som kan føre til fred.

Dette må ikke hindre oss i å debattere. Vi må ikke tillate at dette er krig vi deltar i uten debatt som det stod i Aftenposten i dag. Vi må finne nye løsninger på hvordan vi skal få fred.

LO har gitt 1 million til Norsk Folkehjelp og det er mange forbund som har fulgt etter. Mange fagforeninger har sagt nei til bombing. Vi stiller oss vel alle spørsmål om det er mulig å bombe et land til fred.

Jeg for min del mener at vi i fagrørsla nå må legge press på regjeringen for å få dem til å ta initiativ til at NATO skal stoppe bombingene. Derfor deltar jeg i demonstrasjonen fremfor Stortinget i dag kl. 13.30.

Kampen vår i fagrørsla er en kamp for rettferd og fred både nasjonalt og internasjonalt. LO er og har bare en pådriver i dette og det skal vi holde frem med.

Rep.: 147 Solfrid Johansen, Sekretariatet

Når jeg nå har bedt om ordet er det for å snakke litt om vårt forhold til Etter- og videreutdanningsreformen. Jeg velger å se litt tilbake i tid, og da til tariffoppgjøret 1996. Det var som alle kjenner til et forbundsvist oppgjør hvor alle kjempet for sine, og vårt forbund endte opp i streik for første gang siden 1938. Det var nytteløst å tenke på å få til en reform på etter og videreutdanning i et forbundsvist oppgjør. De som tok den utfordringen på alvor var tidligere Elektriker og kraft på EL & IT.

Etter at de hadde streiket seg til et dokument på denne saken fikk vi i vårt forbund og sikkert alle andre forbund et bilag til vår avtale om videre fremdrift på dette området som alle mener er veldig viktig for være medlemmer. I blant våre medlemmer og i HRAF og også våre bedrifter har vi ingen tradisjon på dette området, men til tross for det mente arbeidsutvalget at dette var en så viktig sak for hele fagbevegelsen og vi behandlet det derfor i våre organer før tariffoppgjøret i 1998.

Med bakgrunn iblant annet etter- og videreutdanningsreformen vedtok vårt landsstyre å gå inn for samordnet oppgjør 1998. Landsstyret vårt mente at hele bevegelsen måtte stå bak dette kravet, som er stort og omfattende, og at man hadde bedre sjanse til å nå frem ved ett hovedoppgjør med 300 000 medlemmer bak kravet og ikke en grense økonomisk. Det ble ikke slik som landsstyret vårt hadde vedtatt og det er greit nok det, man må bøye seg for flertallet som er god organisasjonspraksis.

Jeg må få lov til å gi LOs sekretariat honnør for det de fikk til i forhandlinger med NHO før den store hop startet tariffoppgjøret i 1998. Det var jo dette grunnlaget vi nå i dette mellomoppgjøret skulle forhandle videre på og få det beste resultat som mulig. Vi må vel innrømme at vi innerst inne hadde veldig store forventninger til resultatet og da blir fallhøyen stor når vi føler å dette ned fra et høyt bygg istedenfor fra fortauskanten. Når det er sagt er ikke jeg misfornøyd med det resultatet som foreligger for Representantskapet her i dag, men jeg har stor forståelse med hensyn til de forbund som har kjempet og streiket for å få hele denne ordningen på plass i dette mellomoppgjøret.

Som tidligere nevnt er vår bransje ikke kommet særlig langt på dette området, men vi ser en positiv trend blant våre medlemmer for å ta fagbrev i henhold til § 20 ordningen og vårt lille opplæringsfond har etter hvert blitt småpenger med hensyn til alle de som søker. Våre medlemmer viser tydelig en stigende interesse for å få mer kompetanse, og ser nødvendigheten, med tanke på fremtidige krav til arbeidstakerne

LOs utdanningsfond har også gitt mange av våre medlemmer stipend og det er også med på å gjøre interessen større. Det er bra at regjeringen nå vil legge frem en lovproposisjon om rett til utdanningspermisjon for alle som ønsker det. Det er også positivt at regjeringen har satt penger inn i dette systemet selv om det ikke kan bli en realitet før høsten år 2000.

Det er kanskje ikke så positivt at arbeidsgiverne i dette oppgjøret slapp å putte penger i et fond som vi hadde forhåpninger til, men det er bestemt å sette ned en gruppe mennesker fra begge sider som skal arbeide videre med finansieringen og retten til betaling ved utdanningen for den delen som vi har kalt "ny sjanse". Der ligger det 10 millioner som skal brukes til dette formål, og jeg har stor tro på at dette kommer alle til gode, selv om vi må vente ett år til for å se det endelige resultatet. Med de endringer som er bebudet i lånekassen og det som ligger i riksmeklingsmannens møtebok herunder regjeringens bidrag til Etter- og videreutdanningsreformen mener jeg det er et godt grunnlag å bygge videre på.

Ett hundre prosent fornøyd er vi jo aldri uansett hva vi måtte oppnå i forhandlinger og meklinger, men det vi har til behandling her i dag og som først forhandlingsutvalget senere Sekretariatet har anbefalt enstemmig overfor Representantskapet slutter jeg meg til og vil anbefale Representantskapet å gjøre det samme.

Rep. 23 Olav Lindrupsen, Fellesforbundet

Vi skal i dag ta stilling til et forslag til mellomoppgjøret. Det er vel slik at dette Representantskapet kommer til å stemme for dette forslaget, men det er en god del betenkeligheter, og jeg skal forsøke å fremme mine betenkeligheter med det som ligger på bordet i dag.

En av dem er at NHO ved dette oppgjøret ikke gikk inn med noen penger i Etter- og videreutdanningsreformen. Derfor frykter jeg for at NHO nå sitter med nøkkelen og bestemmer innholdet i tariffoppgjøret år 2000. Det er lagt så sterke føringer ved dette oppgjøret at det blir vanskelig for dette Representantskapet på helt fritt grunnlag ut fra den situasjon som er i februar neste år, å på fritt grunnlag bestemme hvilke type tariffoppgjør vi skal ha. Dermed har NHO oppnådd det vesentlige av det de har kjempet for lenge, nemlig å få kontroll over oppgjørsformen og hva som skal være innholdet i oppgjøret.

Hvis det er noe jeg er redd for så er det at dette Representantskapet ikke skal føle seg som frie mennesker og kunne ta stilling til forslaget de menneskene som er samlet her i dag. Det er noen av de sterkeste betenkelighetene jeg har om det.

En annen sterk betenkelighet er at politikerne er dratt inn i det. Jeg skal kunne vise til en rekke forslag og vedtak som vi har hatt der politikerne har lovet noe og så stoler dem på vår korttidshukommelse for så å gå bort i fra det. Jeg skal bare referere to ting til.

Fagforeningskontingentens fradragsberettigelse på selvangivelsen. Ved og gå inn å love dette så avverger man en storstreik ved et tariffoppgjør. Da fikk vi 1400 kr. fradragsberettiget, det var nok til å dekke hele fagforeningskontingenten på det tidspunktet. Dette ble endret til 1600 kr. og så til 1800 kr og et par år senere var det stopp. Da var den konflikten unnagjort og man kunne kjøre frem som før, lov å lyve. Så har man fjernet den og nå er det ikke minste kontingenten en gang som kan trekkes fra på selvangivelsen for dette år.

Skal bare nevne et eksempel til, ferieloven. Vi tok ut en del av potten som den femte ferieuka og ferieloven endret med det for øye i 1981. Da ble ferieloven bestemt man fikk en første dag av den femte ferieuka og det ble tidfestet at man skulle få en ny dag i 1982-83 deretter en ny dag i 1983-84. Så tok man og endret hele loven der intensjonen om dette fortsatt stod i den nye loven, men opptrappingstiden den var elegant fjernet, og så man helst at allerede i høst at man tenkte på og gå den motsatte veien. Fortsatt lov og lyv. Kommer noe forslag om 400 millioner kroner fra Statsministeren, hvor lenge holder det? Hvor lang er vår hukommelse bakover i tid? Det er med veldig blandede følelser jeg sier ja til hvilket som helst oppgjør der man har politikere inn i bildet som snur ryggen til og glemmer det som er lovt. Vi har en masse forslag jeg kunne nevne opp, jeg nevner bare ett par eksempler. Jeg kunne nevnt en rekke. Hadde LOs handlingsprogram tidligere som jeg hadde fått tilslag i fra politikerne og så fjernet det steg for steg, altså man har kommet og avverget en konfliktsituasjon der politikerne kommer inn og så fjerner man grunnlaget for det og viser til hjemmets svarte sted. Det er med sterke betenkeligheter jeg vil stemme for forslaget.

Rep: 17 Svein Davidsen, EL & IT forbundet

En Etter- og videreutdanningsreform basert på individuell rett til Etter- og videreutdanning er av vesentlig betydning for de organisatoriske endringene i arbeidsliv og samfunn. Reformen er nødvendig ut fra det samlede arbeidslivets behov for kunnskaper og ferdigheter i en stadig hardere konkurransesituasjon og vi trenger en reform for å sikre at læring og kunnskaper blir tilgjengelig for hele befolkningen.

Kravet om lovfestet rett til Etter- og videreutdanning var et initiativ for ytterligere demokratisering av utdanninga, sikre våre medlemmer omstillingsmuligheter i et arbeidsliv hvor omstillingstakten er høy, samt bidra til å organisere arbeidslivet. De med lavest utdanning blir oftest arbeidsledig, får de minst utviklende jobbene og isoleres fra kunnskapsutviklingen i arbeidslivet. Derfor trenger vi en Etter- og videreutdanningsreform som sikrer særlig de som i dag framstår som tapere i kampen om kompetansen.

De bestemmelser som i dag finnes i hovedavtalene sikrer ikke de ansatte muligheter for yrkesrelatert utvikling for den enkelte arbeidstaker. Flertallet av våre medlemmer får ikke engang nødvendig kompetanseheving relatert til behovene for å kunne utføre jobbene sine tilfredsstillende. I stedet for at arbeidsgiver tar på seg ansvar og kostnader, overlates dette til den enkelte. Arbeidsgiverne kompenserer manglende kompetanseutvikling med å kjøpe inn

tjenester eller ved å omorganisere slik at store deler av arbeidsstokken opplever at jobbene tømmes for kompetanse.

Det er store forskjeller mellom bransjer og bedrifter med hensyn til teknologianvendelse og kompetansebygging. Vi trenger derfor en kompetansereform som gir den enkelte muligheter uavhengig av bransje og bedriftens behov.

Lovfestet rett til fri ser ut til å være løst i og med Stortingsmelding nr. 42 (1997-98) Kompetansereformen, men fortsatt gjenstår mye, blant annet gjenstår å få på plass en finansieringsordning som reelt sikrer reformen. Uten garantier for tilnærmet full kompensasjon for bortfall av lønn, vil reformen i verste fall ikke føre til noen reell forbedring av dagens situasjon. I stedet for en omfattende reform vil vi stå tilbake med en sovende lovbestemmelse. Med bakgrunn i streik i 1996 lock out.

Ved oppgjøret i 1998 ba LOs leder om at NEKF måtte bidra til å hale i land reformen gjennom samordnet oppgjør og prioritering av Etter- og videreutdanning foran lønnsøkninger. Det viste seg ikke å være grunnlag for i LO. Når Hågensen foran mellomoppgjøret igjen lovet at om oppgjøret ble tilstrekkelig moderat så skulle reformen på plass, trodde vi at alt lå til rette for det. Resultatet er desto mer nedslående. Til tross for at regjeringen har lagt et betydelig om ikke tilstrekkelig beløp på bordet, klarte man ikke å overbevise NHO om at de måtte ta sin del av ansvaret for reformen. Ikke bare mangler en løsning på lønnskompensasjon for de som tar Etter- og videreutdanning, man har også forlatt tanken om sentrale fond til fordel for fond på den enkelte bedrift. Dette vil åpne for store ulikheter mellom ansatte i ulike bransjer og bedrifter, og kan også medføre usikkerhet med hensyn til rett til bruk av avsatte midler.

Konsekvensen er at reformen nærmer seg stadig mer NHOs opprinnelige mål, minst mulig reform, nærmest mulig dagens utilstrekkelige hovedavtalebestemmelser som prioriterer bedriftens behov og styringsrett framfor den enkeltes rett til utvikling og vekst. Denne utviklingen vil gjøre reformen mindre og mindre attraktiv for forbundene, som allerede i dag omfattes av hovedavtalebestemmelsene. Viljen til å betale for reformen blir tilsvarende svekket. I stedet for en reform som løfter fram individets rett til utvikling og livslang læring kan vi stå tilbake med en reform som betaler for de aktivitetene NHO bedriftene i dag gjennomfører for egen regning – en reform som ikke høyner Etter- og videreutdanningsaktiviteten for de ansatte, men reduserer bedriftenes kostnader. Og det var vel ikke meningen med de storslåtte visjonene som ble lagt fram i LOs handlingsplan for Etter- og videreutdanning. Representantskapet vedtak av 2/3 er ikke oppfulgt. Hadde LO stått samlet, bedre resultat. Dessverre har ikke alle skjønnet dette. Med bakgrunn i mine saklige argumenter stemme nei.

Rep. 135 Olav Støylen, Sekretariatet

Jeg skal ikke si så mye om oppgjøret, men det er slik at i privat sektor som har relativt stort spennvidde så er forskjellene relativt store. Ikke bare slik at noen av oss har skjegg og andre er glattbarberte. Men at arbeidsområdet og industrisektorer i forhold til skal vi si installatører og grafikere er nok relativt nokså store.

Dermed så har jeg også sagt at jeg har hatt forståelse over en av de som har vært utsatt for den opplæringskampanjen som Finn Erik beskrev, men på tross av det så mener jeg at jeg har sagt fra på et relativt tidlig tidspunkt at Kjemisk forbund var ikke de som hadde kampviljen på

topp når det gjaldt den delen. Vi mente at vi ikke hadde dekning for det i våre grunnorganisasjoner. Derfor mener vi at ut fra vårt ståsted at det som har kommet for Etter- og videreutdanningsreformen kombinert med det lavlønt/likelønns tillegget som denne gangen gikk opp til 95% og favnet relativt mange av de lavtlønnede kvinnene fra bransjene er tilfredsstillende for oss.

Men dermed så legger jeg til at vi også har stor forståelse for det innlegget som Anders og Finn Erik holdt her i dag. Og jeg regner med at de kommer til å puste oss i nakken og at vi i fremtiden skal greie å kombinere den store spennvidden slik at dere får tilfredsstilt deres muligheter og krav. Og vi andre på det nivået som vi for så vidt ønsker å havne.

Dirigent jeg håper du tillater meg at jeg tar opp en ting til. Når vi nå er her i Samfunnshuset så har vi noe som heter LO telt på Youngstorget. På vår stand så har vi en mer en "100 år gammel håndverkstradisjon hvor vi demonstrerer gammelt håndverk. Det er godt besøkt for det er stor etterspørsel. Vi har fått laget noen glass i forbundets farger som er blått og gull det ene er større enn de andre og jeg kan love deg Yngve dette er det bare blitt produsert disse 8 og det vil ikke bli produsert flere. Så hvis Representantskapet tillater det vil jeg overrekke disse på vegne av gode gamle håndverkstradisjoner. Og jeg synes det passer på en dag som denne.

Rep. 31 Rolf Utgård, Fellesforbundet

Jeg har stor respekt for vurderingene som er gjort i forhandlingsdelegasjonen som ikke har konflikt på dette her. Men jeg tror nok vi må ta denne konflikten. Det er jo slik at denne reformen på mange måter kan sammenlignes med den reformen som ble skapt tidlig på 1970 tallet. Jeg tenker da på bedriftsdemokrati. Det var sterk motstand på arbeidsgiverhold den gangen, nettopp med begrunnelsen i styringsretten. Min egen konsernsjef den gangen, han markerte seg sterkt mot bedriftsdemokratiet, og det var snakk om at kommunismen ville bli innført på arbeidsplassene gjennom denne reformen.

Det ble fratatt egen styring over eiendommene. Så er det selvfølgelig ikke godt og det tok mange år før skeptikerne på arbeidsgiversiden innså at reformen var bra også for næringslivet. Våre folk var også skeptiske, kollegaene våre i England og Skottland, de er fortsatt skeptiske og bekjemper en slik reform. Men hvorfor arbeidsgiverne i dag har akseptert denne reformen, Arne Pape har det, og han har innsett at kanskje denne reformen har vært avgjørende viktig for å løfte næringslivet produktivitetmessig og skaper grunnlaget for den velferdssamfunnet, velferdsstaten som vi har i dag.

Det var noen pionerer som så det, den gangen allerede på 60-tallet, at dette ville ha en slik effekt. Vi har en av de her idag, det er jeg veldig glad for å se, Tor Aspengren sitter og følger med, og jeg tror at det også kanskje er litt historisk. Han og mange andre så at denne reformen, den måtte vi ha, kanskje til og med tvinges igjennom selv om både arbeidsgivere og store deler av medlemsmassen ikke skjønnte hvorfor dette var nødvendig.

Også denne gangen er både NHO og store deler av medlemsmassen skeptiske som det ble sagt her. Ja da, jeg har møtt en del holdninger rundt omkring på arbeidsplasser i vårt forbund og i vårt konsern, for all del. Men tiden er kommet nå kanskje til å sette skapet på plass og fortelle omverdenen, ikke minst arbeidsgiverne at nå vil vi ha denne reformen. Norge trenger denne reformen.

Dette er ikke en sak som er på linje med andre saker vi krangler med arbeidsgiverne om, dette er en sak som er avgjørende viktig for hele samfunnsutviklingen framover, mener jeg. Og da må vi bestemme oss, dvs. Noen må ta belastningen med å bestemme seg for å slå i bordet og kanskje tar den forpliktelsen. Og så må vi vurdere da, under hvilke forhold og hvilket grunnlag er det viktig å ta den forpliktelsen.

Det er tydelig at vi ikke har nådd frem i argumentasjonen, det var heller ikke slik i 70-årene at vi klarte å overbevise andre om behovet for reform da heller. Og denne reformen har litt annen karakter enn pensjonsreform. Forandringen som den enkelte ser umiddelbare fordeler av. Dette er en reform som løfter hele arbeidslivet. Da er det spørsmål, det er ikke så lett å gå til kamp når ikke fotsoldatene er forberedt, men det er enda vanskeligere å gå til kamp når ikke generalstaben er beredt. Derfor så vil jeg hevde at bestillingen er at nå går ledelsen i forbundene, dvs. Sekretariatet, Forhandlingsdelegasjonen bestemme seg om de vil ta den kampen eller ikke, og så si klart ifra både til medlemmene og til NHO at nå tar vi den kampen, nå vil vi ha den reformen, og da har jeg tro på at vi kan få den om det så skal koste litt, det skal bli smertefullt, men det er nødvendig, den kampen må vi ta.

Jeg synes det er for drøyt å forlange at vi skal gå ut i streik, slik som sakene står. Jeg er også skuffet som mange har sagt her, men man må ha respekt for de som har sittet å vurdert dette, det har sikkert ikke vært noen lett jobb. Jeg har heller ikke vært istand til å vurdere denne saken så tett de siste dagene at jeg kan si at nå tar vi den kampen NÅ. Men jeg håper Yngve at du kan si noe konkret akkurat om det, når skal vi ta den kampen.

Jeg har en oppfordring både til Forhandlingsdelegasjonen og til de som sitter nede i salen fra Sekretariatet, bestem dere for når, så skal vi gjøre den jobben å mobilisere medlemmene til den kampen som vi helt sikkert må ta for å få gjennomslag.

Rep. 37 Karin Torp, Handel og Kontor i Norge

Jeg er ikke enig med dem som sier at vi knapt nok har fått tomte i dette oppgjøret. Vi har fått "Ny sjanse" Gir mange medlemmer muligheter de kanskje ikke har drømt om. Vi har fått et kompetanseutvals program. Vi har fått regjeringa på banen. Vi har kap. 16. Jeg ser det i sammenheng med det vi oppnådde i 10. pkt. programmet om likestilling. Å kombinere likestillingsart. med kap. 16 vil gi kvinnene enda bedre muligheter.

Den individuelle delen er ikke bra dvs. den siste ringen. Men det er ikke vanlig å få alt i ett oppgjør. Skylda for det må vel deles. Kamerater! Vi har en jobb å gjøre. Vi har ett år hvor vi må gå ut og fortelle hva vi har fått til, men også motivere til kamp. For det vi ikke fikk til. Vi må få til et felles utdanningsfond som blir en naturlig del av oppgjørene. Vi må endre medlemmenes holdning og forståelse for EVU-reformen betydninger av den for det enkelte medlem. Vi har tatt ett stort steg fremover.

I neste oppgjør tar vi resten. Vi i Handel og Kontor vil stemme ja til oppgjøret.

Rep. 80 Erik Hagen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Jeg har lyst til å ta utgangspunkt i et par saker som vi var innom på forrige møte når vi vedtok kravene til tariffoppgjøret i år. Det første det var et forslag om konkretisere lønnskravet litt, blant annet knyttet til mest tillegg for de under 250 000. Svaret fra Yngve på det var jo at dette skulle oversendes behandlingsutvalget fordi kravene skulle utformes senere. Men det

som var problemet forrige gang var det som mange av oss ikke viste, noen viste det nok, men de aller fleste av oss viste ikke at det allerede var lagt en ramme på 4,5 %, som var underskrevet av partene i arbeidslivet. Dette ble heller ikke nevnt med et ord på Representantskapet, det synes jeg ikke var bra.

Det andre som vi skal ta utgangspunkt i er at Yngve sist gang også registrerte en utålmodighet fra en del folk som jeg også har sagt i fra i dag at er utålmodig. Det stemmer spesielt i forhold til Etter- og videreutdanningen at det er en del utålmodige. Jeg synes dette oppgjøret er for lite konkret og vi har kommet for kort, og ikke minst at arbeidsgiverne slipper altfor lett unna dette oppgjøret her uten og betale noe som helst.

I realiteten så er det veldig mange av våre medlemmer som føler at de tilbakebetaler fjorårets oppgjør to ganger. Først gjennom renteøkningen og så gjennom et null oppgjør eller nesten null oppgjør. Lavlønt tillegget var bra for de som fikk det. Men i tillegg til disse to tilbakebetalingene så forplikter folk seg også å gjennomføre moderate oppgjør både neste år og årene fremover. Dette kommer til å bli ganske dyrt for medlemmene. Og det tror jeg de fleste av dem etter hvert blir veldig klar over. Dessuten så er det slik at denne forpliktelsen i årene fremover kommer i et mellomoppgjør uten at medlemmene får mulighet til å stemme over det. Det synes jeg ikke er videre demokratisk. Vi som fortsatt jobber ute i bedriftene vi har kjent medlemmens pust i nakken i forbindelse med dette oppgjøret. Hadde Etter- og videreutdannings reformen kommet en del mer på plass med arbeidsgivernes delfinansiering så hadde det vært en sak vi kunne diskutert mye mer konkret. Men med NHO sin oppførsel i årets oppgjør er dette ikke bra nok. Jeg synes at NHO sin oppførsel og kombinert med de forpliktelsene fremover så fortjener egentlig motparten et svar og det er at vi stemmer nei i dette oppgjøret.

Rep. 149 Lars A. Myhre, Sekretariatet

Jeg har et litt rotete manuskript, men jeg skal prøve å bruke tankene mine litt. Jeg har lyst til å sette dette oppgjøret inn i et mulig perspektiv, hvis jeg får lov dirigent.

Min far gikk på omgangsskole. 14 dager hver vinter. I hans vitnemål sto det at Lars Andreas skriver tydelig, synger vakkert, men sjeldent og ugjerne. Hans oppførsel er bra. Min søster som er 15 år eldre enn meg, hun fikk ingen utdanning, Statens lånekasse var ikke påbegynt og så var hun jente.

Jeg var så heldig at det var en lånekasse som kunne finansiere meg. Mine unger har fritt leide til all type utdanning. Det som er gjort i dette oppgjøret er å lage en ny dimensjon i vårt utdanningssamfunn. De har tatt det største og viktigste steget, det er at alle vil få en lovfestet rett til å ta fri for å videreutdanne seg. De har slått fast prinsippet om at de skal få til sitt livsopphold. De har altså gjort rettigheter til videreutvikling og kompetanse til en sak som gjelder for alle. Det er vi nødt til. Hvordan er det med svenskene som vi alltid ser opp til, hvor de har et slikt kompetanseløft, men det gjelder bare for arbeidsledige. Har de noe lignende i Danmark, for ikke å snakke om Tyskland, Storbritannia og Frankrike.

Når vi viser disse menneskene protokollen vi her har, så har vi igjen grunn til å si look to Norway, og det vil de gjøre. Og det er på tide at det er noen som sier disse ordene i denne forsamlingen her. Det er ikke bare begredeligheter, selv om vi finner punkter her og punkter der som kunne vært annerledes. Jeg kan være med på å understreke alt som Anders sier, og

dere andre som ikke liker dette. Men vi må da tillate oss å se ting i en litt større sammenheng, og det er det dette dreier seg om.

Jeg synes at den økonomiske siden ved oppgjøret er så som så for mange av de som har fått på trynet når det gjelder renteoppgang og slike ting, men for meg og for mange andre som satt i det utvalget så følte jeg at vi hadde fått et mandat fra et representantskap som ba oss gjøre noe med kompetansen og Etter- og videreutdanningen.

Tony Blair gikk til valgkamp i Storbritannia. Han hadde en brakseier. Han slo ut samtlige andre ved tre slagord, og de tre slagordene var: utdanning, utdanning og utdanning. Vi har gjort en revolusjon og et puslespill for en utdanningsrevolusjon med vårt vedtak, stem JA til det vi har foran oss kamerater.

Rep. 93 Gro Standnes, Skolenes Landsforbund

Nordahl Grieg sier "tålmod er også mot". Det viser at det er modig å ta den tiden som trengs for å få gjennomført endringer. Men jeg må innrømme da jeg hørte resultatet fra meklingen, så var det litt sånn opp som en løve og ned som en skinnfell. Og her har jo NHO som andre har vært inne på, vist sitt sanne ansikt. LO har nedlagt et enormt og beundringsverdig arbeid for Etter- og videreutdanning. Med store utredninger med politisk strategi som også langt på vei fører frem. Så kan vi spørre oss om NHO er interessert i at landet skal utvikle et bærekraftig næringsliv.

Det er nesten det de viser i dag, og jeg tørr våge den påstand at NHO sin politikk her det må være de stores og mektige NHO medlemmenes vilje som slår igjennom. Vi har en jobb og gjøre både ovenfor vår motpart, men også for våre egne medlemmer. Det er viktig at vi ruster opp arbeidet lokalt for å få våre medlemmer med på denne viktige reformen. Det er mange som setter Etter- og videreutdanning opp mot andre saker LO har på programmet. Etter- og videreutdanning settes opp mot kroner og ører, likelønn og arbeidstidsreformer. Men etter- og videreutdanings reformen er av en slik karakter at den griper inn i alle disse forholdene. Jeg har vært i tvil om hvordan jeg skal stemme i dette representantskapsmøtet. Men jeg vil stemme for resultatet, men jeg vil også appellere til alle i vår bevegelse om at vi neste gang må vise vilje.

Rep. 132 Kjell Bjørndalen, Sekretariatet

Ikke så mye om den økonomiske delen i oppgjøret annet enn å understreke at når vi fikk en aksept for lavlønn tillegg på de overenskomst områdene som ligger under 95 % av industriens gjennomsnitt, så er ikke det noe mindre enn historisk. Så langt jeg kan huske tilbake i tiden så har vi aldri fått aksept for lavlønn-tillegg på områder som har ligget så høy opp i mot gjennomsnittet. Derfor så førte det også til at innenfor vårt forbund så er det 13 overenskomst områder som ble lavlønn stillegget til det. Så skulle jeg selvfølgelig ønske og kunne si at vi ikke hadde hatt behov for det lavlønn-tillegget, og vi hadde ligget på et nivå som hadde gjort det overflødig, men det er nå en realitet og en del og ta med seg også det. Når det gjelder etter- og videreutdaningsreformen, klarte vi ikke å komme helt i mål. Vi fikk ikke NHO med på å avklare finansieringen. Som de fleste andre er vi skuffet over dette, men mener likevel at det anbefalte forslaget bør vedtas.

Fellesforbundet er kanskje det forbundet i privat sektor hvor medlemmene vil ha størst nytte eller behov av Etter- og videreutdanningsreformen, ettersom forbundet antakelig har flest medlemmer som har lav grunnutdanning. Derfor har vi da også vært med på å få fram

reformen til det resultat vi ser i dag. Jeg minner om at vi de forbundsvise oppgjørene i 1996 og 1998 på vegne av fellesskapet fikk til resultater som det vi nå bygger og har som fundament for det videre arbeidet.

Når det gjelder det som er oppnådd vil jeg minne om følgende:

- de ansatte skal i tillegg til å ha rett til å videreutdanne seg i eget fag ha rett til å utdanne seg også i andre fag.
- Alle som er født før 1978 som ikke har videregående utdanning, skal få en ny sjanse til å ta slik utdanning.
- Regjeringen har forpliktet seg til å bruke 400 millioner kroner til reformen – ja, i realiteten atskillig mer.

Flere har pekt på skuffelsen over arbeidsgiverne og deres manglende ytelse og det er jeg enig i, men protokollen inneholder noen føringer som er viktige. På side 18 i protokollen heter det bl.a.: "Staten har gitt løfte om å bidra til en etablering av kompetanseutviklingsprogrammene med om lag 400 millioner kr. over en periode på 2-3 år." Dette har jeg nevnt, men så kommer det: "Dette forutsetter en egenandel fra de deltakende bedriftene. Det er NHOs vurdering at denne egenandelen i sum vil overstige statens bidrag."

Dett sier i alle fall at NHO forutsetter at bedriftene skal være med å betale for etter- og videreutdanning. Jeg vil også minne om det som står på side 19 i protokollen, hvor det bl.a. heter at partene er enige om: "å drøfte videre hvor stor andel av lønn som skal utbetales som ytelse til livsopphold under utdanningspermisjonen avhengig av permisjonens lengde, utdanningens formål og tilskudd fra lånekassen."

Jeg oppfatter også dette som rimelig forpliktende for NHO. Som det ble sagt i forhandlingsdelegasjonen – det er igangsatt et tog nå som NHO ikke kan hoppe av. Vi har en jobb og gjøre hvert enkelt forbund i forhold til landsforeningen. Det betyr at vi ikke på noen måte er ferdig med dette her og vi må stå det løpet ut som trengs for at vi skal få en slik reform på plass. For min del så føler jeg at fordi om vi ikke kom helt frem nå når det gjelder finansieringen, så kom vi likevel så langt at det ikke ville være riktig å ta en konflikt for å komme lenger i denne omgangen. Det er slike vurderinger vi alltid må foreta. Jeg anbefaler derfor Representantskapet å si ja til forslaget.

Så har det vært pekt på dette med bindingen til fremtidige oppgjør og Arntzen utvalget osv. Jeg er enig i at det kan vi ha visse betenkeligheter med, men når vi har vært med på å undertegne en protokoll så skal vi selvfølgelig stå ved den. Det vil jo alltid være slik at det som har vært grunnlaget for solidaritetsalternativet det har vært forutsetningen at alle skal delta og det må vi også legge til grunn i forhold til de fremtidige oppgjørene nå, og er det slik at det vi kan registrere at noen hopper av under veis, så har de muligheten til å vurdere det fortløpende og så får vi etter hvert komme tilbake til de tingene der.

Jeg har lyst til å kommentere kanskje litt på dette med prioriteringen av kravene. Når vi snakker lavlønn, Etter- og videreutdanning så har vi selv dratt i gang en diskusjon når det gjelder arbeidstid, ferie og pensjon under en betegnelse fleksibilitet. Det må vi komme tilbake til, men her må vi være strenge med oss selv. Viktigheten av å se en reform avsluttet før vi trekker fram en ny har vi sett fordelene med. Ikke minst så har det noe med hva slags troverdighet denne organisasjonen vår skal ha i forhold til å få frem resultatene på de reformene vi drar i gang. Jeg tror vi bør bestrebe oss på det vi har basert oss på de 10-15 siste

årene og gjøre ferdig med en ting, i hovedsak før vi går løs på nye. Men dette er ting som vi må komme tilbake til og vi skal ha fortløpende diskusjoner.

Rep. 114 Roy Andersen, Telemark Fylke

Jeg tror det er riktig ut i fra en helhetsvurdering å bruke Finn Erik sine ord, at Etter- og videreutdannings reformen er påbegynt. Det var vel mange som hadde en forventning til dette oppgjøret at hele reformen skulle være på plass. Det hadde ikke jeg. Jeg ser viktighet, arbeid det ligger foran oss, for å få en helhetlig reform. Jeg skal ikke som siste taler bruke så veldig mye tid, men jeg vil nevne et par ting som må ligge i den videre vurdering når det gjelder en slik reform. Det blir stilt spørsmål rundt i våre bedrifter og arbeidsplasser. Hva med de uorganiserte. Ja, det ligger joføring allerede at det skal gjelde alle. Det kan være greit. Så er det et viktig element som også melder seg.

Ser vi på norsk næringsliv i dag og hvilken utvikling som vi kan forvente oss i norsk næringsliv i fremtiden, så øyner jeg vi vil oppleve kanskje en mye større grad av små foretak. Da kommer det et spørsmål inn i bildet, med den arbeidstakeren på den lille arbeidsplassen hvilket avhengighetsgrad ligger på den enkelte i den bedriften. Ja, vil ikke det bety for eksempel, hvis den ene arbeidstakeren blir tatt ut til Etter- og videreutdanning, hvem skal erstatte hans arbeidsplass og hvilke kostnader skal det ha. Vi kunne gjerne si at det er oss uvedkommende, men i mange tilfeller går det ut over den arbeidsplassen vi her snakker om. Og det er spørsmål som må være med i den videre vurdering. Jeg er klar over at det er støttet fullt opp om det som her er sagt om mangel på bidrag fra NHO og det er noe vi må ta med oss. Men jeg er overbevist herr. dirigent at tiden er ikke moden. Vi ville ikke fått medlemmene med oss til å ta en konflikt på dette oppgjøret. Som jeg sa så er det mange ting som må avklares i tiden fremover. Det er i den videre debatt som bør skje på grunnplanen at mye tror jeg vil være gjort.

Så helt til slutt vil jeg sende en henstilling til LOs ledelse. Det er under det videre arbeidet å legge opp til en landsomfattende informasjonskonferanse om reformen. Jeg tror nemlig at om det skulle være en avstemming grunnplanen i dag om reformen så er jeg ikke så sikker på hvilket innsyn det enkelte medlem har.

Dirigenten takket for debatten og ga ordet til LO-leder Yngve Hågensen for oppsummering og kommentarer:

OPPSUMMERING

Det har vært en lang debatt til å være et mellomoppgjør, men jeg skjønner jo det at vi har behov den type debatter når vi snakker om reformer av den karakter vi gjør nå, og om i fremtiden vil ha en slik enorm betydning for oss etter hvert som reformen er på plass.

Jeg må innrømme at jeg skal være forsiktig med å dra mer ut av arbeidet enn det har kommet til nå. Jeg er med på at vi har påbegynt for å bruke Finn Erik med en prosess. Kunne kanskje være fristet til å gå litt lenger, men det er helt åpenbart at når det hevdes i fra andre her og det var vel andre som startet opp med det, at vi ikke er det granne nærmere målet. Ja da registrer jeg at vi er skuffet. Dere må ikke være så skuffet at dere ikke ser hva som foregår. Det er bare så enkelt og fastslå at det ikke er lenge siden vi startet og ikke minst var det en sentral sak under lønnskonflikten 1996. Nå står det i brevet knyttet til mellomoppgjøret at regjeringen i vår går til stortinget med en proposisjon om permisjoner.

Det er slik at for oss er dokumentert realkompetanse vært særdeles viktig. Det som gjenstår for å avslutte arbeidet i dette Mjøsutvalget som Gerd-Liv bl.a. er med i er å få på plass noen brikker for å vite hvordan vi praktisk kan håndtere det.

Det er slik at vi har vært klar over hele veien at med statens finansiering så er det lånekassa vi skulle forholde oss til. Hvis det er noen som er overrasket over det så har de ikke fulgt med i timen. Å hva er det regjeringen gjør her i forslag i det de sier til oss de skal gjøre. Ja det er og forbedre lånekassens innhold for de som skal bruke den i fremtiden på en slik måte, at det på en helt annen måte enn i dag kan kombinere arbeidet utenlands.

Med disse reglene når du kan tjene opp til 7000 kr. i måneden, og med betydelig avkortning som ligger i det som skal trekkes i forhold til samboer eller ektefelle, blir det et helt annet lånekasse forhold. Det er faktisk det som regjeringen nå sier de skal gjøre. Det er i tråd med kravet vi har reist. Ved siden av skal de komme med en særordning for de som er født før 1978. Jeg må innrømme, det er en dimensjon med få unntak som ikke har kommet frem i debatten og det er knyttet "ny sjanse".

Jeg er veldig skuffet hvis vi er i en situasjon at vi alene snakker om de som har en fagutdannelse og glemmer det utdannings perspektivet som ligger i fremtiden i forhold til ny sjanse. Anders sa innledningsvis at det var viktig og det er jeg glad for, men andre i debatten har glemt den dimensjonen som ligger i det føler jeg, ikke alle, men litt for mange. Det vi ikke har fått til er spleiselaget for å være helt ærlig. Det er det som ligger igjen. Hvor langt har vi kommet eller hvor kort. Vi har kommet til den erkjennelse at arbeidsgiverne i formuleringene i prinsippet slik det står, aksepterer at de må være med. Men hvor mye, og på hvilket grunnlag det skal avklares før tariffoppgjøret 2000. Ikke under det. Jeg har prøvd en rimelig gjennomgang i innledningen min knyttet til Etter- og videreutdanning, og har følelsen av at hvis skuffelsen over at vi ikke har lyktes, ikke tar hensyn for det vi har nådd frem, med gjør vi feil. Også med i forhold til handlingsplanen som egentlig er betydningsfullt. Og spør du dem som jobber med dette i LO daglig, som har jobbet med dette siden vi fikk handlingsplanen 1995, er jeg rimelig sikker på de vil si at de på fire år har nådd betydelig lenger enn det de hadde tro på. Det er realiteten, det er de som har jobbet med det. Og da må vi på en måte ikke utad nå skape et bilde som gjør at det positive vi skal i gang med nå ødelegges med surhet fordi at et viktig punkt ikke er tatt opp. Da jobber vi helt annerledes enn det vi har gjort når vi har snakket reformer inn i fremtiden ellers.

Jeg synes Rolf hadde en fin gjennomgang og når du tar for deg bedriftsdemokrati som lignende sak i forhold til vanskeligheten med å nå frem ovenfor våre egne. Men du er selvfølgelig klar over Rolf at den dro vi ikke inn i tariffoppgjørene, den sto Tor og Co politisk på hele veien. Husker jeg ikke feil nå Tor så hadde vi den første Aspengrens komiteen sin innstilling om bedriftsdemokrati i 1961. Så kom komite innstilling nr. 2, så kom den politiske beslutningen videre hen. Til vedtaket i Stortinget mener jeg på vinter/vår i 1972 og med gjennomføring fra 01.01.73. Rolf da var det gått 12 år siden han startet.

Jeg mente det var den andre innstillingen i 1963 jeg Tor. Du hadde den første i 1961, den andre 1963, men jeg aksepterer at du vet bedre enn meg for det var du som hadde dem. Da blir ikke alle de årene sammen med 10 år. Den handlingsplanen vi vedtok for 1993 Kongressen at vi skulle gjennomføre den kom i 1995, og det er ikke ti, men fire år siden. Jeg synes liksom jeg har en følelse av, når jeg hører noen her, som om vi har drevet med dette i ti år. Helt sant er ikke det. Men når vi har holdt på som et høy aktivitetsnivå, så må vi være klar over en ting. Det er gjennom denne måten vi har organisert og håndtert det på at vi har greid

og skape en debatt utad om Etter- og videreutdanning, en debatt i Stortinget og vi har greid og skape en positiv holdning i hele Stortinget. Det er slik som Bondevik sa til meg da vi haddemedlingen, det var ikke lov og ha møte med han, men jeg traff han på gata eller hva det var under meklingen. Han sa "så langt kan ikke jeg gå for jeg må ta hensyn til Stortinget". "Ja skriv det i brevet" sa jeg så har vi ordnet opp i Stortinget. Det bør dere ikke være bekymret over.

Det er selvfølgelig for at vi har et fagligpolitisk samkvem rundt denne saken som alle andre saker når vi er enige i røysla vår. Det er han godeste Hans og Svein som var opptatt av at jeg var sammen med dere på tariffkonferanse på Lillehammer i januar 1998. Og da sloss jeg for et samordnet oppgjør for at denne saken skulle settes skikkelig på dagsorden. Vi har ikke problemer med og erkjenne det.

Jeg må da for pokker være ute og sloss for det jeg tror på før vi gjør vedtak. Og da hadde vi ikke gjort vedtak for det skulle vi gjøre i februar i Representantskapet, og trodde på det. Men jeg må nesten minne dere om at når det ikke ble et samordnet oppgjør i 1998 så lå det litt i korta hva vi håndterte på Representantskapet at forbundene ikke var beredt på og sette Etter- og videreutdanningsreformen så sentralt i oppgjøret. Det hører med i denne historien, men vi ville det i LO. Hans, det kan ikke være galt at vi er ute og sloss for noe vi tror på før vi gjør vedtakene våre. Men vi gjør dem. Så må vi finne en ny strategi og det valgte vi i Representantskapet at vi hadde en forhandling med NHO i forkant av oppgjøret 1998, og la denne kompetanseplanen som du vet om og som vi har fulgt opp nå i 1999. Så tar jeg frem et par andre kommentarer og da skal jeg si til Oddrun, som trekker inn senere oppgjør og tariff 2000. Hva hvis vi får Etter- og videreutdanningsreformen. Får avklart det vi skal før tariffoppgjøret og hvilken betydning får det for tariffoppgjøret. Satsingen vår på langtid utdannede og likelønn og som Kjell sa: "arbeidstidsreformer som vi skal snakke om". Det blir en diskusjon også knyttet til den realitet at vi også har bestemt oss for på Kongressen 1997, at vi skal gjøre alt for å ikke komme tilbake til den situasjonen som for 10 år siden, at vi har 200 000 arbeidsledige.

Hvis vi står ved det, ja så vet også det har konsekvenser for prioriteten. Vi har også sagt vi skal ha et samfunn med livskvalitet. Det kan vi ikke bare dokumentere i forhold til hvor mange kr. vi får i posen. Det er mange slike ting vi må ta hensyn til. Og i det perspektivet og det som Rolf sa, når det er dags for å bruke fellesskapet for å sette en sak helt på spissen. Sist vi gjorde det var når vi fikk AFP på plass. Det var et mellomoppgjør og vi skulle sloss for det. Etter- og videreutdanningsreformen trenger vi også den, men vi trenger og bruke den tiden det innebærer også, at når vi får den på plass så har vi gjort såpass god jobb at mange vil bruke den.

Det føler jeg ikke i dag. Om vi hadde hatt reformen på plass her akkurat slik vi ville det, så vet dere vi må ta sats og det har vi sagt til hverandre et enormt informasjonsarbeid for, og for våre egne medlemmer. Vi har ikke vært flinke nok her noen av oss. Så det er ikke slik at jeg har registrert noen voldsomme uttalelser fra grunnorganisasjonene våre knyttet til utålmodighet om dette. Det er i våre organer, det er blant de tillitsvalgte og der må det også starte, men så må vi ut og sørge for den forankringen som er nødvendig. Olav sier en del ting om betenkeligheter og jeg skjønner det godt jeg Olav. Men det er jo også lik da, de eksemplene du bruker på at myndighetene løper fra sitt ansvar. Eksemplene kommer under perioder hvor vi har hatt borgerlig regjering. Hvert eneste ett. Det er slik at Willock, når han kom i 1981 som skulle være garantisten for at utvidelsen av ferien til 5 uker aldri skulle

gjennomføre. Og for de som sa at Willock aldri holdt ord så må jeg si at over for oss holdt han det alltid. Og slik kan vi ta ting for ting.

Når det gjelder Erik så sier du at jeg ikke nevnte Arntzen utvalget med et ord. Det er riktig det ikke ett, men flere ord Erik. Jeg skal ta for meg referatet fra siste møte i Representantskapet Erik og da leser jeg som følger, ikke alt, men dette: Arntzen utvalget regjeringen nedsatte i januar i år for å klargjøre situasjonen foran mellomoppgjøret 1999, herunder innpasset av etter- og videreutdanningsreformen som jeg avga innstilling for ca 1 ½ time siden. Alle organisasjoner på arbeidstaker og arbeidsgiver siden har vært med i dette. Jeg har selv deltatt på vegne av LO. Innstillingen innebærer bred enighet om situasjonen i dag og også om utfordringene. Forholdet til 1999 oppgjøret er omtrent det samme som det Sekretariatet har formulert i sitt forslag til vedtak og ovenfor i representantskapsmøtet med et unntak. Vi i Sekretariatet innstilling konkluderer ikke, vi ber i stede om at sekretariatet og forhandlingsutvalget får fullmakt og til å gjøre det. Vedtak når det er dags for det og når forhandlingene starter. Nå siterer jeg fra det jeg sa. Jeg er helt sikker på at du ikke var enig med meg da heller, men det betyr ikke at jeg ikke sa noe om det.

Det var en av dere som sa at disse pengene som skal avsettes i bedriftene og at hvis det ikke når frem er bedriftens eiendom. Hvis man ikke bruker det. Det var Hans som sa det. La meg minne om hva som står i protokollen. Der står det, bedriften skal til enhver tid ha oversikt over hvor mye ressurser som avsettes og som forbrukes til ordningen. Midlene som avsettes forutsettes brukt i det kalender år de avsettes med mindre partene på bedriften blir enig om noe annet. Her har du parts ansvaret inne når det gjelder anvendelsen av den. Det var viktig for oss. Jeg synes det er greit at vi er uenig om ting, men jeg synes nok det er viktig at vi ikke gir oss motiver eller ikke tar med oss det som er viktigheten når vi skal beskrive det som andre måtte mene. Dirigent, jeg har forsøkt og kommentere de innleggene som har vært her å jeg synes det er fint at vi har menings brytning om dette. Vi trenger menings brytninger på dette området og mange andre i fremtiden. Ikke minst i disse dager da vi feirer 100 års jubileum så skal vi minne hverandre om at det nettopp er utålmodigheten sammen med litt tålmodighet og menings brytninger som har ført denne bevegelsen videre og slik tror jeg det også vil være i fremtiden. Jeg gjentar min anbefaling til i Representantskapet om at vi sier ja til det fremlagte oppgjøret. Takk.

Dirigenten tok opp Sekretariatets innstilling til avstemming.

Vedtak: Innstillingen godkjent mot 13 stemmer.

AVSLUTNING:

Yngve Hågensen takket for et som vanlig godt representantskapsmøte og ønsket vel møtt til 100 års fest i kveld.

Møtet slutt.

ARBEIDERBEVEGELSENS PRESSEFORBUND (APF):

1. Hanne S. Nielsen

FORBUNDET FOR LEDELSE OG TEKNIKK (FLT):

2. Ottar Kaldhol
3. Torill Ovlien
4. Bjørnar Lagesen

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND (NAF):

5. Anders Bjarne Rodal
6. Jens Tveit Aga
7. Lillian Olsen
8. Odd Nygård (forfall representant og vararepresentant)
9. Runar Sjøstad

EL & IT FORBUNDET (EL & IT):

10. Tore Gulbrandsen
11. Tove Johansen
12. Hans Olav Felix
13. Terje O. Olsson (forfall)
14. Øivind Wallentinsen
15. Jarle Eide
16. Anne Sørli
17. Svein Davidsen

FELLESFORBUNDET (FF):

18. Aage Andersen
19. Jan Martin Tønnesen
20. Solveig Holm
21. Steinar Karlsen
22. Kåre Leira
23. Olav Lindrupsen
24. Ole Lysø
25. Gunnar Nilsen
26. Bjørg Storås (vararepresentant)
27. Kjell Røttereng
28. Nils J. Rønning (forfall)
29. Børre Stabell
30. John Erik Ullestad
31. Rolf Utgård

FELLESORGANISASJONEN FOR BARNEVERNSPEDAGOGER, SOSIONOMER OG VERNEPLEIERE (FO)

32. Erling Segelstad
33. Solveig Nysether

NORSK FENGSELS- OG FRIMSORGSFORBUND (NFF):

34. Roar Øvrebø

NORSK GRAFISK FORBUND (NGF):

35. Roger Andersen
36. Lisbeth Gundersen

HANDEL OG KONTOR I NORGE (HK):

37. Karin Torp
38. Stein Kristiansen (forfall)
39. Bjørn Mietinen
40. Olav Larsen
41. Wenche Jakobsen
42. Mari Anne Jensseter
43. Aud Helland Olsen
44. Vidar Skistad

HOTELL- OG RESTAURANTARBEIDERFORBUNDET (HRAF):

45. Else-Britt Hauge
46. Ingunn Gjerstad
47. Bjørn Olav Nordhaug

NORSK JERNBANEFORBUND (NJF):

48. Oddvar Slettemark
49. Øystein Sneisen
50. Knut Svardal

NORSK KANTOR OG ORGANISTFORBUND (NKOF):

51. Kåre Steinnes (vararepresentant)

NORSK KJEMISK INDUSTRIARBEIDERFORBUND (NKIF):

52. Birger Blomkvist
53. Frank Bakke
54. Neil Mclean
55. Elin Myhre Skår
56. Live Kr. Skistad

NORSK KOMMUNEFORBUND (NKF):

- 57. Anne-Grethe Skårdal
- 58. Håvard Hegerberg
- 59. Nina Solem
- 60. Svein Kristiansen
- 61. Anne Kaurin Hall
- 62. Eva Vida Berg
- 63. Jan Helge Gulbrandsen
- 64. Arne Sveen
- 65. Mari Sanden (forfall)
- 66. Randi Aronsen
- 67. Geir Mosti
- 68. Magnar Nilsen
- 69. Toralf Nilsen
- 70. Freddy Lindquist
- 71. Margot Kvalvik Fon (forfall)
- 72. Finn Bærland (forfall)

NORSK LOKOMOTIVMANNSFORBUND (NLF):

- 73. Øystein Aslaksen

NORSK MUSIKERFORBUND (NM):

- 74. Tore Nordvik

NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND (NNN):

- 75. Johnny Hagen
- 76. Kjell Mjaatvedt
- 77. Marit Sørlokken
- 78. Diana Montes
- 79. Ken Ove Sletthaug
- 80. Erik Hagen

NORGES OFFISERSFORBUND (NOF):

- 81. Peter A. Moe (forfall)

NORSK OLJE- OG PETROKJEMISK FAGFORBUND (NOPEF):

- 82. Leif Sande
- 83. Johan E. Isaksen (vararepresentant)
- 84. Lill Heidi Bakkerud

NORSK POSTFORBUND (NPF):

- 85. Odd Chr. Øverland
- 86. Bjørn Vatnedalen
- 87. (forfall representant og vararepresentant)

DEN NORSKE POSTORGANISASJON (DNP):

- 88. Morten Øye (forfall)
- 89. Randi Løvland
- 90. Hanne Haugsgjerd

NORSK SJØMANNSFORBUND (NSF):

- 91. Rigmund Storøy
- 92. Jørn Halsen

SKOLENES LANDSFORBUND (SL):

- 93. Gro Standnes

NORSK TJENESTEMANNSLAG (NTL):

- 94. Tor-Arne Solbakken
- 95. Arne Klausen
- 96. Rolf Andreassen
- 97. Synnøve Kittdal
- 98. Tone Rønoldtangen
- 99. Tone Sønsterud
- 100. Einar Arnulf

NORSK TOLKEFORBUND (NTOF):

- 101. (forfall representant og vararepresentant)

NORSK TRANSPORTARBEIDERFORBUND (NTF):

- 102. Frank Holm
- 103. Torbjørn Kristoffersen
- 104. Per Thorbjørnsen

NORSK TREINDUSTRIARBEIDERFORBUND (NTAF):

- 105. Anton Solheim

NORSKE IDRETTSUTØVERES SENTRALORGANISASJON (NISO):

- 106. Morgan Andersen (forfall)

ØSTFOLD FYLKE:

- 107. Hans Petter Pettersen

OSLO FYLKE:

108. Kleiv Fiskvik

AKERSHUS FYLKE:

109. Nelly Larsen

HEDMARK FYLKE:

110. Rolv Skirbekk

OPPLAND FYLKE:

111. Ole Oddvar Bruem

BUSKERUD FYLKE:

112. Per Aakvik

VESTFOLD FYLKE:

113. Viggo Hagen

TELEMARK FYLKE:

114. Roy Andersen

AUST-AGDER FYLKE:

115. Marit Irene Rørvik

VEST-AGDER FYLKE:

116. Sølvi Røiseng (forfall)

ROGALAND FYLKE:

117. Terje Ulvik

HORDALAND FYLKE:

118. Haldis Revheim

SOGN OG FJORDANE FYLKE:

119. Edith Refvik

MØRE OG ROMSDAL FYLKE:

120. Jakob Teilgård

SØR-TRØNDELAG FYLKE:

121. Frøydis Gaare

NORD-TRØNDELAG FYLKE:

122. Grete Trosseth Salberg

NORDLAND FYLKE:

123. Eva Myrnes

TROMS FYLKE:

124. Berit Rusdag

FINNMAKR FYLKE:

125. Tor-Inge Hoaas

SEKRETARIATET:

126. Yngve Hågensen
127. Jan Kr. Balstad
128. Gerd-Liv Valla
129. Bente N. Halvorsen
130. Arnfinn Nilsen
131. Anders Kristoffersen
132. Kjell Bjørndalen
133. Jens Petter Jensen
134. Sture Arntzen
135. Olav Støylen
136. Jan Davidsen
137. Gunhild Johansen
138. Torbjørn Dahl
139. Terje Moe Gustavsen
140. Turid Lilleheie

VARAREPRESENTANTER TIL SEKRETARIATET:

141. Evy Buverud Pedersen
142. Liv Undheim
143. Per Gunnar Olsen
144. Rita Lekang
145. Jan Inge Kvistnes
146. Per Østvold
147. Solfrid Johansen

- 148. Magnus Midtbø
- 149. Lars A. Myhre
- 150. Ove Dalsheim
- 151. Oddrun Remvik
- 152. Finn Erik Thoresen
- 153. Erik Bratvold

FAGORGANISASJONENS FUNKSJONÆRGRUPPE (FFG):

- 154. Anne-Lise Parthaugen

ARBEIDERNE OPPLYSNINGSFORBUND I NORGE (AOF):

- 155. Børre Pettersen (forfall)

REVISJONSUTVALGET:

- 156. Brit Renngård
- 157. Tom Røisi
- 158. Agnes Norgaard
- 159. Oddvar Slettmark (forfall)

LOs ADMINISTRASJON:

Tove Haug
 Anne-Ragni A. Arntzen
 Knut Endreson
 Tor Harald Berg
 Herlof Gjerde
 Ellen Stensrud
 Jon Ivar Nålund
 Øivind Hvattum
 Ståle Dokken
 Jan Lajord
 Jorun Christensen
 Magne Svendsen
 Kine Smith Larsen
 Einar Stueland
 Haakon Skaug
 Eystein Gjelsvik
 Ellen Horneland
 Tor Andersen
 Anthony Kallevig
 Erlend Hansen
 Per Syversen
 Berith I. Bergersen
 Ingunn Olsen
 Bjørn Erikson
 Marianne Svensli
 Pål Gundersen

Pål Lynne Hansen
 Magne Brekstad
 Karin Enodd
 Mie Opjordsmoen
 Øyvind Rongevær
 Thorstein Pedersen
 Frode Alfheim
 Åge Garnes

LOs DISTRIKTSKONTORER:

Rolf-Thore Hildebrandt
 Stein Erik Lauvås
 Kari Hauge
 Olav Lund
 Åge V. Nordby
 Aud Watnebryn
 Svein Fjæstad
 Knut Liljeberg
 Arild Stokken
 Elisabeth Haaversen
 Svein Fjellheim
 Vigdis Ravnøy
 John Bjarne Hjelmeland
 Mellvin Steinsvoll
 Kjell Flønes
 Liv Thun
 Øivind Silåmo
 Svein Rasmussen
 Jan H. Elvheim
 Kåre Karlsen
 Knut Arne Sanden
 Svein-Yngve Madssen

LO-KONTORET I BRUSSEL:

Knut Arne Sanden

LO-SKOLEN, SØRMARKA:

Einar S. Birkeland

SAMARBEIDSKOMITEEN LO/DNA:

Thorbjørn Jagland
 Jens Stoltenberg
 Hill-Marta Solberg
 Solveig Torsvik
 Finn Jota

(forfall)

Tor Aspengren
Einar Strand
Liv Buck
Ole Knapp
Esther Kostøl
Svein-Erik Oxholm
Leif Haraldseth

Svein-Yngve Madssen

Erik T. Christiansen
Helge Bettmo

Knut Weum

May-Britt Fossbråten
Vera Andresen

